

DAGSORDEN Fylkestinget d. 23-02-2021

Møtedato Tirsdag d. 23. februar 2021 kl. 09:00

Møtested Microsoft Teams

Indholdsfortegnelse

FO 1/2021 Interpellasjon til fylkestinget 23. februar: Aktivitets- og redegjørelsesplikten, ARP.....	3
Møtedokumenter.....	4
PS 1/2021 Godkjenning av protokoll fra fylkestingets møte 8. og 9. desember 2020.....	5
PS 2/2021 Økonomiplanprosess 2022-2025.....	6
FO 2/2021 Interpellasjon til fylkestinget 23. februar 2021: Motkonjunkturmidler til veiprosjekter.....	16
PS 3/2021 Budsjett og leveranseavtale 2021 - Tannhelse Rogaland FKF - oppfølging av verbalpunk	17
FO 3/2021 Interpellasjon til fylkestinget 23. februar 2021: Tittel på fylkeskommunens øverste admi	21
FO 4/2021 Spørsmål til fylkesordfører - FT 23.02.21: Om prosjektet "Travel like the locals".....	23
PS 4/2021 Årsmelding 2020 Kontroll- og kvalitetsutvalget.....	24
FO 5/2021 Spørsmål til fylkesordfører - FT 23.02.21: Kompetanse til kraftkrevjande næringar.....	27
PS 5/2021 Ramme- og Leveranseavtale 2021 - Kolumbus.....	28
FO 6/2021 Spørsmål til fylkesordfører - FT 23.02.21: Fulle busser på Haugalandet.....	34
PS 6/2021 Delfinansiering med bompenger på vegstrekningen E39 Bue-Ålgård - Lokalpolitisk behi	35
PS 7/2021 Bedriftsintern opplæring 2021 - justering av retningslinjer.....	49
PS 8/2021 Klimapartnere - evaluering og vurdering av videreføring.....	54
PS 9/2021 Restrukturering av Attende AS.....	61
PS 10/2021 Oppnevning av styremedlemmer 2021 – Stavanger Symfoniorkester.....	64
PS 11/2021 Validé AS - valg av medlem til valgkomiteen.....	69
PS 12/2021 Universitetsfondet - forslag på nytt styremedlem.....	72
PS 13/2021 Endringer etter endt permisjon, nyvalg kontroll- og kvalitetsutvalget m.fl.....	76
PS 14/2021 Fagskolen Rogaland - årsrapport 2019/2020.....	82
PS 15/2021 Lærlingeråd.....	85
Lukket.....	92
PS 17/2021 Ulla-Førrestyret - Spørsmål om godtgjørelse/honorar for styremedlemmer utpekt av fyl	92

FO 1/2021 Interpellasjon til fylkestinget 23. februar: Aktivitets- og redegjørelsesplikten, ARP

Møtedokumenter

Saksframlegg

Arkivreferanse:2019/48204- 11
Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen
Avdeling: Utvalgssekretariat

Godkjenning av protokoll fra fylkestingets møte 8. og 9. desember 2020**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
1/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

1 Protokoll fra fylkestingets møte 8. - 9. desember 2020

Innstilling

Protokoll fra fylkestingets møte 8. – 9. desember 2020 godkjennes.

Marianne Chesak
fylkesordfører

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2021/10081- 1
Saksbehandler: Anne-Line Aarland
Avdeling: Økonomiavdelingen

Økonomiplanprosess 2022-2025**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
14/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
2/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

1 **Årshjul budsjettprosess 2022-2025**

Sammendrag

Fylkesrådmannen legger i denne saken frem forslag til et årshjul for kommende økonomiplanprosess. Forslaget innebærer en omlegging av prosessen som betyr en større dynamikk hvor det fattes prosessvedtak av fylkesutvalget underveis i året, som til slutt resulterer i fylkesrådmannens innstilling til økonomiplan og årsbudsjett.

Det skisseres ett hovedalternativ til den tradisjonelle prosessen, og det vil være noen valgmuligheter innenfor dette alternativet.

Målsettingen med endringen er blant annet å involvere politisk nivå på et tidligere tidspunkt i økonomiplanprosessen, uten at dette går på bekostning av bredden i involveringen. Det er lagt opp til at fylkesrådmannens innstilling legges frem minst fire uker før fylkesutvalgets endelige budsjettbehandling, for å sikre bred involvering i partigruppene.

Rammene i økonomiplanen vil i mindre grad enn tidligere basere seg på regjeringens forslag til statsbudsjett, slik at dreininger i samlet resultatinnsett med bakgrunn i finansielle utslag i statsbudsjettet først og fremst aktualiseres fra år to, altså året etter årsbudsjettet. Tilstrekkelig bufferkapital i form av frie disposisjonsfond er en nøkkel i denne sammenhengen.

Fylkesrådmannen har først og fremst vurdert prosess og metode, og ikke politisk organisering. Bruk av teknologi, innhold i økonomiplanen og tidspunkt for delpublisering av elementer er blant momentene i saken. For kvaliteten på arbeidet med økonomiplanen er det et poeng å opprettholde framdrift gjennom de tre sommermånedene.

Fylkesrådmannen beskriver opplegget i tre andre fylkeskommuner.

Fylkesrådmannens innstilling

Årshjul og opplegg for utarbeidelse av økonomiplan 2022-2025 vedtas i tråd med saken.

Fylkesutvalgets behandling av sak 14/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling

Ole Ueland, H fremmet følgende tilleggsforslag:

Omlegging av budsjettprosessen er en prøveordning. Ordningen skal evalueres etter et år før det tas stilling til om omleggingen skal gjøres fast.

Votering:

Innstillingen ble vedtatt med 14 stemmer mot 1 stemme (FNB).

Uelands tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Årshjul og opplegg for utarbeidelse av økonomiplan 2022-2025 vedtas i tråd med saken.

Omlegging av budsjettprosessen er en prøveordning. Ordningen skal evalueres etter et år før det tas stilling til om omleggingen skal gjøres fast.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Øyvind Langeland
økonomisjef

Bakgrunn for saken

I juni 2020 vedtok fylkestinget følgende i sak om økonomiske mål og forutsetninger - premissaken (FT-sak 51/20):

«På grunnlag av en saksutredning fra fylkesrådmannen og et «politisk verksted», utarbeider fylkesutvalget en årlig plan for gjennomføring av økonomiplanprosessen innen utløpet av februar. Planen redegjør for administrative og politiske ansvar og roller, innholdsmessige ambisjoner og tidsfrister. Forberedelsene skal belyse alternative tilnærminger til utarbeidelse av økonomiplan og årsbudsjett og muligheter for politisk involvering.»

Problemstilling

Saken skal belyse alternative tilnærminger til utarbeidelse av økonomiplan og årsbudsjett og muligheter for politisk involvering. Saken skal resultere i en plan for gjennomføring av prosessen – et årshjul. Saken vil også kunne påvirke økonomireglementet og den politiske delegeringen av ansvar og myndighet. Dette vil bli fanget opp i en revidering av dokumentet «ansvar og myndighet».

Saksopplysninger

De formelle lovkravene til økonomiplan og årsbudsjett finnes i kommuneloven. Loven setter krav til økonomiforvaltningen i (fylkes-)kommunene. § 14-1 fastsetter de grunnleggende kravene til økonomiforvaltningen:

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Pliktene til fylkestinget fremkommer av § 14-2:

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

a) økonomiplanen og årsbudsjettet

b) årsregnskapene og årsberetningene

c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi

d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)

e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

Økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året skal, jf. § 14-3, vedtas før årsskiftet. Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før fylkestinget behandler den. Dette gjelder ikke for innstillinger om endring i vedtatt økonomiplan eller årsbudsjett.

Fylkeskommunen har valgt formannskapsmodellen som styringsform. Formannskapsmodellen betyr at partienes oppslutning hos innbyggerne skal gjenspeile seg i antall representanter

partiene skal ha i de ulike lederverv, styrer, råd og utvalg (forholdstallsvalg). Partiene skal ha representasjon etter mengden stemmer.

Alternativet til formannskapsmodellen er parlamentarisme, som betyr at innbyggerne fortsatt stemmer inn partier og personer i fylkestinget, men i dette systemet erstattes fylkesutvalget med et fylkesråd. Rådmannsstillingen avvikles og erstattes med en fylkesrådsleder. Fylkesrådslederen blir politisk og administrativ leder. Politikerne får ansvar for både forslag, vedtak og gjennomføring. Administrasjonen har en tilbaketrukket rolle.

Endringene som foreslås i denne saken innebærer ikke en endring av styringsform. Det er fremdeles fylkesrådmannen som skal legge frem budsjettforslaget til politisk behandling i fylkesutvalget.

Kartlegging utvalgte fylkeskommuner

I arbeidet med denne saken er det foretatt en kartlegging av et utvalg av fylkeskommuner (Vestland, Agder og Innlandet) og det er gjennomført et møte med Agder og Innlandet for å se på hvordan disse fylkeskommunene utarbeider økonomiplan og årsbudsjett. Alle disse tre fylkeskommunene er organisert etter formannskapsmodellen etter respektive sammenslåinger, hvor fylkesutvalget innstiller til fylkestinget i økonomisaker.

Vestland

Vestland fylkeskommune har valgt en finansutvalgsmodell som budsjettstyringsform. Finansutvalgsmodellen skal sikre større politisk involvering og medvirke til at politisk nivå får større eierskap til budsjettet som styringsverktøy. På denne måten sikres et grunnlag for prioriteringene som må gjøres mellom aktivitet og rammevilkår. I modellen får selve prosessen en sentral rolle der finansutvalgets arbeid gjennom året resulterer i budsjettframlegget som sluttbehandles av fylkestinget. Målsettingen med finansutvalgsmodellen er videre å sikre en åpnere og mer transparent prosess mot det politiske miljøet og mot brukerne av fylkeskommunale tjenester.

Arbeidsmetoden i finansutvalget er prosessorientert, med prosessvedtak underveis i arbeidet, som først blir bindende når finansutvalget kommer med saksframlegget til budsjett/økonomiplan for sluttbehandling. Fylkesrådmannen forbereder et arbeidsdokument til hvert møte i finansutvalget (6 møter i 2020). Det er lagt opp til hovedtema for de ulike møtene med sikte på å få en god prosess og politisk involvering i budsjettarbeidet gjennom året. Arbeidsdokumentene inneholder forslag til prosessvedtak knyttet til ulike deler av dokumentet.

Innlandet

Budsjettprosessen starter i februar ved at fylkesutvalget vedtar en tidsplan for arbeidet med kommende økonomiplan og årsbudsjett. Det avholdes en strategikonferanse i april/mai med deltakelse fra fylkesutvalget og administrative ledere, hvor hovedutfordringer, prioriterte utviklingsområder og mål/strategier blir diskutert. I juni vedtas foreløpige økonomiske rammebetingelser, mål og strategier av fylkestinget. I september blir det gitt en orientering til fylkesutvalget vedrørende foreløpige økonomiske rammer, utfordringer mv. Etter framleggelsen av statsbudsjettet orienteres både fylkesutvalget og fylkestinget om konsekvensene av statsbudsjettet.

I 2020 ble budsjettforslaget lagt frem 16. november av fylkesrådmannen med behandling i fylkesutvalget 24. november og fylkestinget i desember. Ved fylkestingets behandling av økonomiplanen ble det vedtatt at fylkesrådmannen for fremtidige budsjetttrunder skal legge frem budsjettet i første uken i november.

Agder

I Agder fylkeskommune starter budsjettprosessen på høsten og er i hovedsak en administrativ prosess. Før sammenslåingen hadde Vest-Agder fylkeskommune en strategisak før sommeren hvor det ble gitt styringssignaler i forhold til arbeidet med budsjettprosessen, men etter sammenslåingen har det ikke vært en tilsvarende sak.

I 2020 ble budsjettforslaget lagt frem 10. november av fylkesrådmannen til behandling i FU 1. desember. Det er ønske om større politisk involvering i Agder, og for kommende budsjettprosesser er det planlagt en budsjettkonferanse med politisk nivå i begynnelsen av september. Det skal settes av en dag til prioriteringer i forkant av det administrative arbeidet med økonomiplanen.

Rogaland – dagens modell

I Rogaland fylkeskommune har prosessen hittil startet med en sak om økonomiske mål og prioriteringer til fylkesutvalget og fylkestinget i juni. I saken vedtas blant annet finansielle måltall / handlingsregler som skal være retningsgivende for arbeidet med økonomiplanen. Konsekvensene av kommuneproposisjonen som kommer i begynnelsen av mai, blir omtalt og innarbeidet i saken på et aggregert nivå. Det utarbeides ikke budsjetttrammer for hvert tjenesteområde / hver virksomhet, men det blir foretatt en sjablongmessig gjennomgang av vesentlige endrede forutsetninger, sett i forhold til gjeldende økonomiplan, og et eventuelt salderingsbehov blir skissert.

Budsjettforslaget (eller innstillingen) blir lagt frem av fylkesrådmannen rundt 1. november. I 2020 ble innstillingen lagt frem 26. oktober, med behandling i fylkesutvalget 24. november og fylkestinget 8.-9. desember.

Fylkesrådmannens vurderinger

Årshjul for budsjettprosessen og politisk involvering

Fylkesrådmannen legger opp til at fylkesutvalget skal vedta en tidsplan som gir både administrasjon og folkevalgte en jevnere arbeidsbelastning. Opplegget må være realistisk gitt avsatte ressurser. Administrativ og politisk ledelse har et særskilt ansvar for å sikre fylkeskommunens langsiktige finansielle handleevne. Langsiktighet er og forblir et nøkkelord også i vurderingen av hvordan prosessene skal legges opp, for å sikre at man jevnt over greier å sette «tæring etter næring».

Vestland er den fylkeskommunen som har en budsjettprosess som avviker mest fra dagens modell i Rogaland. Noen av endringene som foreslås i denne saken er inspirert av modellen som Vestland bruker, uten at det trekkes like langt. Slik vi opplever prosessen i Vestland, er den mer arbeidskrevende å understøtte enn dagens prosess i Rogaland. Dette vil være i strid med premissene i saken. Rogaland har en slank administrasjon, og vi kan av den grunn ikke uten videre tillate oss et like omfattende opplegg.

Fylkesrådmannen legger opp til en prosess hvor fylkesutvalgets funksjon som økonomiplanutvalg får større innhold. I den prosessorienterte involveringen som foreslås, kan det ved behandlingen være aktuelt å supplere fylkesutvalget med gruppeledere og (eventuelle) sektorutvalgsledere som ikke er representert i fylkestinget. Man har gjort et sånt grep i Vestland, og kalt det konsultative medlemmer. Et alternativ kan også være å utvide fullmaktene til fylkesutvalget, uten utvidet representasjon.

Det legges inn noen behandlinger og prosessvedtak underveis i prosessen, som ikke behandles i fylkestinget før til slutt. Prosessvedtakene er overordnede vedtak som bidrar til å styre retningen på budsjettarbeidet frem mot det endelige budsjettforslaget som sluttbehandles i fylkesutvalget og fylkestinget på vanlig måte. Fylkesrådmannen vil tilrettelegge beslutningsgrunnlag og sikre involvering gjennom prosessvedtak i fylkesutvalget. Gjennom prosessvedtakene kan det gjøres avklaringer og politiske prioriteringer tidligere i budsjettprosessen.

Det må vurderes i hvilken grad de foreslåtte endringene innebærer at det er behov for å justere det politiske delegeringsreglementet, slik at fylkesutvalget får økt fullmakt. Det kan også vurderes om fylkesutvalget skal kalles noe annet ved behandlingen av økonomiplansaker, for eksempel finansutvalg. Av hensyn til ønsket om økt involvering mener fylkesrådmannen det er hensiktsmessig å bruke fylkesutvalget mer aktivt. Fylkesutvalget kan også få fullmakt til å koble på sektorutvalg i prosessen.

Økonomiplanprosessen er uansett et produkt av overlappende årshjul ettersom vedtatt økonomiplan følges opp i den nye prosessen, både gjennom behandling av tekstpunkter og planer for saldering mv. Sektorutvalg får således uansett en naturlig rolle i prosessen gjennom oppfølging av tidligere vedtak.

Gjennomgang av tidsplanen

Det er foreslått at fylkestinget skal starte budsjettprosessen ved å vedta et årshjul for arbeidet med kommende økonomiplan i februar-møtet. Det legges videre opp til at fylkestinget skal vedta finansielle måltall for kommende økonomiplanperiode i april, som setter rammene for budsjettarbeidet.

Med utgangspunkt i gjeldende økonomiplan og de vedtatte finansielle måltallene, kan rammene for investeringer, og i grove trekk hele investeringsbudsjettet og de underliggende prioriteringene, være nokså klare i en tidligere fase. Det legges opp til et prosessvedtak i fylkesutvalget i mai for de foreløpige rammene for investeringsbudsjett 2022-2025 (-2029).

Basert på rammene for investering, finansielle måltall, kommuneproposisjonen (kommer 11. mai) og hovedprioriteringene i virksomhetsstrategien kan også rammene for drift settes på et forholdsvis tidlig tidspunkt. Foreløpige budsjettammer for hvert tjenesteområde vedtas i et prosessvedtak i fylkesutvalget i juni. Gjennom fastsettelsen av hovedprioriteringer tas det høyde for eventuelle satsinger i budsjettet. Etter at prioriteringene mellom sektorene er mer eller mindre avklart, starter arbeidet med prioritering innenfor sektorene.

Fylkesrådmannen vurderer det som hensiktsmessig å snu prosessen – gjennom rammer som skal ligge til grunn for administrasjonens arbeid med økonomiplanen. Det legges opp til en endring fra dagens modell, som har mer av en nedenfra- og opp-tilnærming, til en mer ovenfra- og ned-prosess. For å si det litt enkelt: Det bør ikke være sånn at alt det vi har lyst til å gjøre og mener er nødvendig å gjøre, til slutt skal bli til en totalramme. Den foreslåtte modellen kan tidlig i prosessen gi sektorvise rammer og redusere behovet for de til dels omfattende salderingsrundene på høsten, som dagens modell har.

Det vil måtte gjøres tøffe prioriteringer i årene framover – både administrativt og politisk, på tvers av tjenesteområdene og innenfor tjenesteområdene. Men det blir enklere enn det ellers ville ha blitt dersom vi ikke skyver de finansielle utfordringene foran oss på kort og mellomlang sikt. Fylkestinget har gjennom mange år vist vilje til langsiktig finansiell styring i tråd med det som nå er nedfelt i kommuneloven. Det gir et godt utgangspunkt.

Det forventes at både administrasjonen og folkevalgte viser lojalitet til opplegg og tidsplan. Frister må holdes og et grundig arbeid må legges ned selv om prosessen starter noe tidligere. Kvaliteten i prosessen og den politiske styringen blir bedre dersom man ikke vingler for mye når konsekvensene av de hovedprioriteringene som er gjort kommer til syne i en senere fase av prosessen.

Det må være et sentralt poeng at de hovedprioriteringene som det legges opp til som grunnlag for prosessvedtak om rammer, og som det gis et handlingsrom for å konkretisere tiltak for, er dekkende for økonomiplanarbeidet. Med andre ord: Vi kan ikke ha saker gjennom året som påvirker rammene i vesentlig grad dersom dette er satsinger som ikke inngår i økonomiplanprosessen og de prioriteringene som ligger til grunn for den. Vi må få ting til å henge bedre sammen. Saker som behandles gjennom året må inngå som en naturlig del av økonomiplanprosessen og de prioriteringene som ligger til grunn for den. Det kan ikke være slik at de rammene som det legges opp til ikke teller når konsekvensene begynner å komme til syne. Noen justeringer i rammene vil selvsagt aktualisere seg utover i prosessen.

I tilknytning til møtet i fylkesutvalget 31. august inviteres det til et budsjettseminar med fylkesutvalget, jf. forslag til årshjul. Virksomhetene skal levere sine budsjettforslag innen 10. august, og i budsjettseminaret vil en gjennomgå sammenstillinger basert på status. Det er også aktuelt å foreta justeringer i prioriteringene som lå til grunn for de foreløpige budsjetttrammene.

I etterkant av budsjettseminaret og budsjettforslagene fra tjenesteområdene, er det sannsynligvis et behov for å justere budsjetttrammene, både i drift og investering. Dette kan gjøres gjennom et prosessvedtak i fylkesutvalget i september. Da legges også forslag til klimabudsjett frem som et prosessvedtak. Klimabudsjettet skal være en inkludert del av Økonomiplan 2022-2025 og Årsbudsjett 2022, og skal endelig vedtas av fylkestinget i desembermøtet, på grunnlag av fylkesutvalgets arbeid i november.

Det er ikke tradisjon for at fylkesutvalget gjør drastiske endringer i fylkesrådmannens innstilling, men vil nå med en prosessorientert tilnærming vår og tidlig høst trolig kunne påvirke de overordnede prioriteringene på en mer naturlig måte.

Statsbudsjettet legges frem 13. oktober og det legges opp til en orientering om konsekvensene for Rogaland i fylkesutvalgsmøtet i den påfølgende uken. På dette stadiet vil dreininger i samlet resultatinnsett med bakgrunn i finansielle utslag i statsbudsjettet først og fremst aktualiseres fra år to, altså året etter kommende årsbudsjett. Det er da en forutsetning at det finansielle handlingsrommet blir noe større. Det vil kreve større buffere å vente til det påfølgende år med å innrette seg etter finansielle tilbakeslag.

Fylkesrådmannen foreslår at endelig forslag til Økonomiplan 2022-2025 og Årsbudsjett 2022 legges frem 1. november, med felles budsjettssamling for alle partiene 5. eller 12. november.

Fylkestinget avslutter budsjettprosessen med å behandle totaliteten, Økonomiplan 2022-2025 og Årsbudsjett 2022, i desember. Da får sektorutvalgene også sine oppdrag i forbindelse med neste økonomiplanprosess, slik samferdselsutvalget for eksempel har fått gjennom saken om rutestruktur for hurtigbåter. Det må settes av tilstrekkelig tid til en bred politisk behandling av det endelige budsjettforslaget.

Generelle premisser

Digital økonomiplan

Når det gjelder alternative tilnærminger, ses det på både teknologi og fremdrift. Viken fylkeskommune har tatt initiativ til en felles anskaffelse av et nytt verktøy for virksomhetsstyring, som skal understøtte effektive arbeidsprosesser innenfor områdene årsbudsjett, økonomiplan, prognoser, virksomhetsplan og rapportering både for økonomisk status og måloppnåelse. For Rogalands del, ses økonomiplanen også i sammenheng med arbeidet med den såkalte virksomhetsstrategien – fylkeskommunens oppfølging av utviklingsplanen for fylket – den regionale planstrategien (RPS). Planen er å kople de langsiktige utviklingsmålene i RPS sammen med økonomiplanen og tilhørende handlingsplaner gjennom såkalte hovedprioriteringer.

Som et ledd i å effektivisere budsjettprosessen, arbeider fylkesrådmannen for at fylkeskommunen blir med på en felles anskaffelse eller foretar en egen anskaffelse av et verktøy som kan gi støtte i økonomiplanprosessen. Den budsjettmessige inndekningen av ny teknologi vil kunne skje i revidert budsjett april 2021.

Det er behov for å digitalisere prosessen knyttet til utarbeidelse av økonomiplanen. I dag foretas disse oppgavene gjennom bruk av ulike dokumenter i word og excel, og det er tungvint å utforme de ulike dokumentene og tabellene, og å oppdatere endringer i all relevant dokumentasjon. Et av målene ved anskaffelse av et prosessverktøy til bruk i budsjettprosessen er å effektivisere og forenkle arbeidsprosessene, samt å sikre at informasjon som presenteres er korrekt og ajourholdt. En vil kunne sikre god versjonskontroll ved utarbeidelse av økonomiplan og årsbudsjett. Vi ser for oss et opplegg som gir bedre oversikt over bevilgningsforslag, med noe mindre tekst.

Ved anskaffelse av et prosessverktøy er det også aktuelt å anskaffe en «politikermodul», som kan brukes av partiene til å utarbeide alternative budsjettforslag. Den kan også være et verktøy for innsending av spørsmål og publisering av svar fra fylkesrådmannen.

Plattformen – det digitale verktøyet – må også kunne brukes til å tilrettelegge informasjon som er relevant for behandlingen. Ny teknologi og nye styringsverktøy vil kreve noe økt ressursinnsats, men økt kvalitet og effektivitet vil forhåpentlig veie opp for dette. Det er ønskelig å kunne delpublisere mer informasjon gjennom året, også ved bruk av vårt eget internett. Kunnskapsgrunnlag, prioriteringsgrunnlag og annen informasjon som knyttes til økonomiplanen, kan legges ut fortløpende, og oppdateres når det passer. Vi tenker her på økonomisk statistikk, konkretisering av strategier og tiltak og rapportering av status og måloppnåelse. Premissene for klimabudsjettet er et eksempel.

Konklusjon

Ved behandling av saken må det tas stilling til:

- Innhold og tidsplan i forslag til årshjul. Fylkesrådmannens forslag følger som vedlegg.
- Arbeidsdelingen mellom fylkesutvalget og fylkestinget. Arbeidsdelingen følger implisitt av forslaget til årshjul, ref. også omtale i saken. Det legges opp til at fylkesutvalget følger prosessen, og fatter prosessvedtak gjennom året.
- Fylkesutvalgets funksjon som økonomiplanutvalg eller finansutvalg. Fylkesrådmannen anbefaler at navnet økonomiplanutvalg brukes om behandlingen av aktuelle saker, og

at gruppeledere og sektorutvalgsledere som ikke er representert i fylkesutvalget deltar som konsultative medlemmer.

- Behov for å gjøre justeringer i det politiske delegeringsreglementet som en konsekvens av saken. Fylkesrådmannen tilrår at nødvendige justeringer innarbeides i en kommende revidering av «ansvar og myndighet».
- Anskaffelse av et prosessverktøy for digitalisering av økonomiplanen. Det anbefales at fylkesrådmannen redegjør for kostnader og inndekning i revidert budsjett april.

I lys av endringene som foreslås i denne første planen for gjennomføring av økonomiplanprosessen, legges det opp til at saken også behandles i fylkestinget.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

FO 2/2021 Interpellasjon til fylkestinget 23. februar 2021:
Motkonjunkturmidler til veiprosjekter

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2020/69033- 7
Saksbehandler: Øyvind Langeland
Avdeling: Økonomiavdelingen

Budsjett og leveranseavtale 2021 - Tannhelse Rogaland FKF - oppfølging av verbalpunkt om behov for utvidelse av ledelsen**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
13/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
3/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Saksfremlegg, styrebehandlingen i foretaket - Oppfølging av verbalpunkter i Budsjett- og leveranseavtale 2021 Tannhelse Rogaland
- 2 Saksprotokoll Tannhelse Rogaland FKF, sak 3/2021

Sammendrag

Det vises til det forholdsvis korte saksforelegget (under).

Fylkesrådmannens innstilling

Saken tas til orientering.

Fylkesutvalgets behandling av sak 13/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling

Heidi Bjerga, SV fremmet forslag om å utsette saken.

Etter en debatt om utsettelse trakk Bjerga sitt forslag, og saken ble å behandle.

Votering:

Innstilingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken tas til orientering.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Øyvind Langeland
økonomisjef

Bakgrunn for saken

I sak 121/20 *Budsjett og leveranseavtale Tannhelse Rogaland* fattet fylkestinget følgende vedtak: «*Fylkestinget bestiller tjenester fra Tannhelse Rogaland FKF for 2021 slik det framgår av fylkesrådmannens saksutredning og sak om økonomiplan 2021-2024 / årsbudsjett 2021. Fylkestinget ber om en sak hvor behovet for utvidelse av ledelsen i Tannhelse Rogaland vurderes nærmere, før eventuelle nyansettelser.*»

Foretakets styre behandlet status i arbeidet med *Tannhelseplan for Tannhelse Rogaland 2020-2030* gjennom fjoråret. Arbeidet med planen er et stort arbeid som skal munne ut i et strategidokument som tar opp i seg de ulike delene av den offentlige tannhelsetjenesten i fylket. I grunnlaget for budsjett- og leveranseavtalen og økonomiplan 2021-2024 er det innarbeidet en justert organisasjons- og lederstruktur.

I sak 4/21 (20.01.2021) *Tannhelseplan for Tannhelse Rogaland 2020-2030 - godkjenning av organisasjonsstruktur* fattet foretakets styre følgende vedtak: «*Styret vedtar ny organisasjonsstruktur i Tannhelse Rogaland, jf. saksfremlegget, og ber fylkestannhelsesjefen gå i gang med prosess for å slutføre arbeidet med omstillingen.*»

Foretaket har fulgt opp fylkestingets vedtak i sak 121/20 gjennom behandling i egen sak 3/21 (20.01.2021). Saken redegjør for behovet for organisatoriske justeringer i foretaket. Saksforelegg og protokoll er vedlagt denne saken.

Problemstilling

Ovennevnte vedtakspunkt innebærer i praksis at fylkestinget ønsker en vurdering av behovet for å fordele personalansvar på flere ledere.

Saksopplysninger

Den gjeldende organisasjonsstrukturen innebærer at lederne i foretaket har et altfor stort lederspenn. I dag er det sju ledere med personalansvar (hvorav 5 er overtannleger) i tillegg til fylkestannhelsesjef som skal ivareta ledelse av rundt 350 ansatte og drift i foretaket. Med de strukturelle endringene som styret nå har lagt opp til, reduseres leders kontrollspenn fra inntil 80 til 15-20. Dette er i tråd med de forskningsbaserte prinsippene som ligger til grunn for fylkeskommunens arbeidsgiverstrategi.

For å ivareta kritiske funksjonsområder, endres fylkestannhelsesjefens ledergruppe til å omfatte roller innenfor HR, økonomi, kvalitet og internkontroll, fagutvikling og kompetanse, og klinisk virksomhet. Dette gjøres i hovedsak innenfor egen ramme ved å reorganisere eksisterende ressurser. Fylkesrådmannen viser til fylkestannhelsesjefens redegjørelse i vedlagte saksforelegg.

Kort om hjemmelsgrunnlaget:

Ifølge kommuneloven (ny § 9-8) skal styret påse at virksomheten drives i samsvar med lover og forskrifter, foretakets formål og vedtekter, fylkeskommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer som er fastsatt av fylkestinget.

Det framgår av samme paragraf at styret skal vedta et eget årsbudsjett innenfor de rammene som kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt for foretaket. Kommuneloven legger altså opp til at fylkestinget skal vedta en ramme for foretaket, og foretaket selv ivaretar driften i samsvar med formål og vedtekter og innenfor de vedtak eller retningslinjer som er fastsatt av fylkestinget. Når fylkesrådmannen legger fram sin innstilling til årsbudsjett og økonomiplan for foretaket, forklares de realendringene som ligger til grunn for forslaget, slik at fylkestinget kan fastsette en budsjetttramme for foretaket.

Den gamle kommuneloven (§ 67) hadde en bestemmelse om at styrets myndighet omfattet myndighet til å opprette og nedlegge stillinger og til å treffe avgjørelser i personalsaker, i den utstrekning annet ikke var bestemt i vedtektene.

Fylkestinget har gjennom revideringen av vedtektene for Tannhelse Rogaland FKF i mars 2020 videreført forutsetningen om at foretakets styre godkjenner organisasjonsplaner innen sitt ansvarsområde, og ikke signalisert noen bestemt kursendring når det gjelder delegering av myndighet. Unntaket var klinikkplanen, som fylkestinget vil ta stilling til. Fylkestinget har ikke innskrenket øvrig «normalkompetanse».

Fylkesrådmannens vurderinger

Fylkesrådmannen stiller seg bak vurderingene i saken. De organisatoriske grepene framstår som nødvendige og forholdsvis nøkterne.

Fylkesrådmannens anbefaling er at saken tas til orientering og at foretaket dermed kan iverksette de strukturelle endringene som styret har lagt opp til gjennom Tannhelseplan for Tannhelse Rogaland 2020-2030.

I den aktuelle saken (FT-sak 121/20) har fylkestinget hatt budsjett- og leveranseavtale for Tannhelse Rogaland FKF til behandling. I saken omtaler fylkesrådmannen behovet for et nytt ledernivå i foretaket, som isolert sett vil medføre ekstrakostnader pålydende 4,8 mill. kroner per år, med delårsvirkning i 2021 da kostnaden kommer ut i året. I tillegg kommer en ekstra ressurs i fylkestannhelsesjefens stab/ledergruppe med 1,2 mill. kroner per år, totalt 6 mill.

kroner per år. Fylkestinget ble gitt anledning til å vektlegge disse opplysningene ved fastsettelsen av en økonomisk ramme for foretaket, og kan selvsagt også revidere budsjettet dersom man ønsker det. I lys av vedtektene vil det imidlertid representere en endring i prinsippene for delegering av myndighet dersom man gir mer detaljerte føringer.

Fylkestinget har vedtatt et årsbudsjett for 2021 for Tannhelse Rogaland FKF i tråd med fylkesrådmannens innstilling. Foretakets forslag til aktivitetsnivå er lagt til grunn, men budsjettrammen er redusert noe fra foretakets forslag til økonomisk handlingsrom.

Den nominelle økningen i foretakets ramme for drift er temmelig moderat (2 mill. kroner eller 0,9 pst. i 2021), som innebærer at storparten av foreslåtte nye tiltak må dekkes innenfor rammen, i tillegg til de omdisponeringene som det er lagt opp til at foretaket skal gjøre for å realisere organisasjonsplanen, med unntak av én stilling. Fylkesrådmannen viser til den opprinnelige saken (FT-sak 121/20).

Konklusjon

Fylkesrådmannen tilrår at saken tas til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2021/13305- 2
Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen
Avdeling: Utvalgssekretariat

Saksframlegg**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
3/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Interpellasjon om tittel på øverste administrative leder til fylkestinget 23. februar

Bakgrunn for saken

Problemstilling

Saksopplysninger

Fylkesrådmannens vurderinger

Konklusjon

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

FO 4/2021 Spørsmål til fylkesordfører - FT 23.02.21: Om prosjektet
"Travel like the locals"

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2021/9038- 3
Saksbehandler: Mette Jensen Moen
Avdeling: Kontrollutvalgets sekretariat

Årsmelding 2020 Kontroll- og kvalitetsutvalget**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
13/2021	10.02.2021	Kontroll- og kvalitetsutvalget
4/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Kontroll- og kvalitetsutvalgets årsmelding 2020
- 2 Skriftlig uttalelse forenklet etterlevelsesk kontroll 2019 Rogaland fylkeskommune

Sammendrag

Kontroll- og kvalitetsutvalget fører løpende kontroll med fylkeskommunen på vegne av fylkestinget. Utvalget har et rapporteringsansvar overfor fylkestinget. Årsmeldingen oppsummerer utvalgets aktivitet i 2020.

Innstilling

Årsmeldingen for 2020 tas til orientering.

Kontroll- og kvalitetsutvalgets behandling av sak 13/2021 i møte den 10.02.2021:

Behandling

Kontroll- og kvalitetsutvalget godkjente årsmeldingen for 2020. Årsmeldingen oversendes fylkestinget til orientering.

Votering

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Årsmeldingen for 2020 tas til orientering.

Mette Jensen Moen
kontrollsjef

Bakgrunn for saken

Kontroll- og kvalitetsutvalgets er fylkestingets kontrollorgan. Utvalget skal påse at regnskapene blir revidert på en betryggende måte, sørge for at det gjennomføres forvaltningsrevisjon og påse at det føres kontroll med forvaltningen av fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Problemstilling

Kontroll- og kvalitetsutvalget har rapporteringsansvar overfor fylkestinget.

Saksopplysninger

Melding om kontroll- og kvalitetsutvalgets virksomhet er utarbeidet for å gi en oversikt over utvalgets arbeid i kalenderåret 2020.

Kontroll- og kvalitetsutvalget har også ansvar for å påse at fylkestingets vedtak ved behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter følges opp. Utvalget skal orientere fylkestinget om hvordan tidligere vedtak er fulgt opp. «Det er sentralt av hensynet til å sikre en lærende organisasjon at resultatene av forvaltningsrevisjonsprosjekter blir fulgt opp», het det i den forrige forskriften om kontrollutvalg.

Utvalget benytter årsmeldingen til å gi en kort oversikt over kalenderårets oppfølging av tidligere behandlede forvaltningsrevisjonsrapporter.

Sekretariatets vurderinger

Kontroll- og kvalitetsutvalget behandler meldingen og godkjenner denne, før den oversendes fylkestinget til orientering.

Konklusjon

Melding om kontrollutvalgets virksomhet godkjennes av kontroll- og kvalitetsutvalget og legges frem for fylkestinget til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

FO 5/2021 Spørsmål til fylkesordfører - FT 23.02.21: Kompetanse til
kraftkrevjande næringar

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2021/6669- 1
Saksbehandler: Hanne M Eriksen Langø
Enhet: Transport og mobilitet

Ramme- og Leveranseavtale 2021 - Kolumbus**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
12/2021	01.02.2021	Fylkesrådet for funksjonshemmede
5/2021	02.02.2021	Eldrerådet
4/2021	03.02.2021	Samferdselsutvalget
15/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
5/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

1	Rammeavtale
2	Leveranseavtale 2021

Sammendrag

Saken omhandler justert rammeavtale mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS, samt ny leveranseavtale for 2021. Rammeavtalen definerer vilkår og retningslinjer for kjøp av tjenester samt partenes roller og forpliktelser, mens leveranseavtalen gir den årlige bestillingen av tjenester Kolumbus skal utføre.

Fylkesrådmannen mener at avtaleverket som det er utformet gir en god beskrivelse av partenes roller og forpliktelser og gir Fylkestinget en god mulighet til å styre den strategiske utviklingen av fylkets kollektivtilbud, og være en kompetent bestiller og samarbeidspartner overfor Kolumbus AS i 2021.

Fylkesrådmannens innstilling

Fylkestinget gir sin tilslutning til rammeavtale og leveranseavtale for 2021 mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS.

Fylkesrådet for funksjonshemmedes behandling av sak 12/2021 i møte den 01.02.2021:

Behandling**Votering**

Forslag til vedtak blei einstemmig vedtatt.

Vedtak

Fylkesrådet for funksjonshemmede støtter forslaget til rammeavtale og leveranseavtale for 2021 mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS.

Eldrerådets behandling av sak 5/2021 i møte den 02.02.2021:

Behandling

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Eldrerådet støtter forslaget til rammeavtale og leveranseavtale for 2021 mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS.

Samferdselsutvalgets behandling av sak 4/2021 i møte den 03.02.2021:

Behandling

Frode Myrhol, FNB fremmet følgende **endringsforslag**:

Andelen midler på kr. 312.600.000, som overføres fra Rogaland fylkeskommune til Kolumbus AS fra Bymiljøpakke Nord-Jæren skal gå uavkortet til reduksjon av takster for buss i kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg.

Alexander Rügert-Raustein, MDG fremmet følgende **forslag**:

Fylkestinget gir sin tilslutning til rammeavtale og leveranseavtale for 2021 mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS.

Samferdselsutval ber om ein sak til hausten før budsjetthandsaminga som ser på avtalestrukturen mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS. Ein enklare struktur skal vurderes med ein rammeavtale som berre behandles ved behov og ei leveranseavtale som er redusert til det som faktisk varierer frå år til år og som kan handsamast i lag med budsjett.

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Myrhols forslag fikk 2 stemmer (FNB og Rødt) og falt.

Rügert-Rausteins forslag fikk 7 stemmer (Ap, Sp, KrF og MDG) og falt.

Vedtak

Fylkestinget gir sin tilslutning til rammeavtale og leveranseavtale for 2021 mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS.

Fylkesutvalgets behandling av sak 15/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling

Alexander Rügert-Raustein, MDG fremmet følgende tilleggsforslag:

Fylkesutvalet ber om ein sak om forenkla avtalestruktur mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS. Saka bes lagt fram før budsjettprosessen til hausten.

Grunngjevinga: Dagens struktur kjem i frå tida før Kolumbus blei AS. Rammeavtalen ser ut til å ligge fast. Det same gjelder større delar av leveranseavtalen som kunne bli innlemma i rammeavtalen. Dei årlege justeringar av leveranseavtale kan da bli handasama samstundes med budsjettet for Kolumbus. Rammeavtalen vil berre handsamast ved behov. Det vil gje ein smidigare prosess og vedtak på riktig tidspunkt.

Arne Bergsvåg, SP fremmet følgende tilleggsforslag:

Rammeavtale punkt 3.3. andre avsnitt etter 2. setning: Terskelen for å sende forslag til ruteendringer til høring i kommunene skal være lav.

Frode Myrhol, FNB fremmet følgende alternative forslag:

Andelen midler på kr. 312.600.000, som overføres fra Rogaland fylkeskommune til Kolumbus AS fra Bymiljøpakke Nord-Jæren skal gå uavkortet til reduksjon av takster for buss i kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg.

Votering:

Innstillingen ble vedtatt med 14 stemmer mot 1 stemme (FNB) som ble avgitt for Myrhol's alternative forslag.

Rügert-Rausteins tilleggsforslag ble vedtatt med 9 stemmer mot 6 stemmer (H, FrP, FNB).

Bergsvågs tilleggsforslag ble vedtatt med 12 stemmer mot 3 stemmer (H).

Vedtak

Fylkestinget gir sin tilslutning til rammeavtale og leveranseavtale for 2021 mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS.

Rammeavtale punkt 3.3. andre avsnitt etter 2. setning: Terskelen for å sende forslag til ruteendringer til høring i kommunene skal være lav.

Fylkesutvalet ber om ein sak om forenkla avtalestruktur mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS. Saka bes lagt fram før budsjettprosessen til hausten.

Grunngjevinga: Dagens struktur kjem i frå tida før Kolumbus blei AS. Rammeavtalen ser ut til å ligge fast. Det same gjelder større delar av leveranseavtalen som kunne bli innlemma i rammeavtalen. Dei årlege justeringar av leveranseavtale kan da bli handasama samstundes med budsjettet for Kolumbus. Rammeavtalen vil berre handsamast ved behov. Det vil gje ein smidigare prosess og vedtak på riktig tidspunkt.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Gottfried Heinzerling
samferdselssjef

Bakgrunn for saken

For å sikre at kollektivtrafikken blir drevet og utviklet i tråd med Fylkestingets mål for kollektivtrafikken i Rogaland er det inngått en rammeavtale mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS. Rammeavtalen definerer Fylkestingets vilkår og retningslinjer for kjøp av tjenester samt partenes roller og forpliktelser. I tillegg til rammeavtalen inngås det en årlig leveranseavtale som skal gi den konkrete bestillingen av tjenester i henhold til det årlige rammetilskuddet.

Rammeavtalen ble sist vedtatt av Fylkestinget i mai 2017 i FT-sak 21/17. Det er gjort endringer i rammeavtalen som følge av endrede arbeidsoppgaver for Kolumbus. Endringene er beskrevet nedenfor og oppdatert rammeavtale følger som vedlegg 1.

Fylkesrådmannen har utarbeidet Leveranseavtale 2021 i henhold til vedtak i FT-sak 126/20 Budsjett 2021 – Kolumbus, jfr. FT-sak 116/20 – Økonomiplan 2021 – 2024 – Årsbudsjett 2021. Leveranseavtalen for 2021 følger som vedlegg 2.

Problemstilling

Saken omhandler justert rammeavtale og ny leveranseavtale for 2021 mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus AS.

Saksopplysninger

Ansvarsforhold og oppgavefordeling mellom partene ble sist fastsatt ved vedtak i FT-sak 43/14 – Organisering Kolumbus. I vedtakets punkt 2 heter det:

«Dagens roller hvor rådmannen v/samferdselsavdelingen innehar bestillerrolle med et tilhørende samfunnsmessig ansvar og Rogaland Kollektivtransport (RKT) innehar utøverrollen med et tilhørende bedriftsmessig og operativt ansvar skal videreføres og styrkes. Rogaland kollektivtransport skal derfor omdannes fra et fylkeskommunalt foretak til et aksjeselskap.»

Leveranseavtalen er utarbeidet i henhold til dette vedtak, samt Fylkestingets budsjettvedtak for 2021.

Tilskuddet til Kolumbus er totalt kr. 1.443.136.000, - i 2021. Totalbeløpet er fordelt med 1.130.536.000, - i ordinære fylkeskommunale midler samt kr. 312.600.000,- i midler fra Bymiljøpakken.

Leveranseavtalen gir en oversikt over av Kolumbus aktivitetsnivå i 2021 og hvilke tiltak som skal gjennomføres med midlene fra Bymiljøpakken. I tillegg gir avtalen en beskrivelse av hvordan Kolumbus skal rapportere og evaluere tiltakene.

Rammeavtalens punkt 2.2 er justert i henhold til vedtak i FT-sak 129/20 - Strategi for mobilitetspåvirkende tiltak i Rogaland 2021 -, der Kolumbus fikk oppgaven som mobilitetsaktør i hele Rogaland.

I tillegg er det gjort en presisering av at Kolumbus skal forvalte midlene i Byvekstavtalen til drift av kollektivtrafikk i byområdet på Nord-Jæren.

Fylkesrådmannens vurderinger

Vedtak i FT-sak 43/14 gir føringen med hensyn til hvilke roller og ansvar Kolumbus AS og fylkeskommunen skal ha. Fylkesrådmannen skal ha en bestiller rolle med et tilhørende samfunnsmessig ansvar, mens Kolumbus AS skal ha en utøverrolle og et operativt ansvar.

Fylkesrådmannen mener at avtaleverket som det er utformet gir en god beskrivelse av partenes roller og forpliktelser. Avtalene skal kunne gi fylkestinget en god mulighet for å styre den strategiske utviklingen av fylkets kollektivtilbud, og være en kompetent bestiller og samarbeidspartner overfor Kolumbus AS i 2021.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

FO 6/2021 Spørsmål til fylkesordfører - FT 23.02.21: Fulle busser på
Haugalandet

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2020/60869- 3
Saksbehandler: Øyvind Langeland
Avdeling: Økonomiavdelingen / Samferdselsavdelingen

**Delfinansiering med bompenger på vegstrekningen E39 Bue-Ålgård -
Lokalpolitisk behandling****Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
3/2021	03.02.2021	Samferdselsutvalget
16/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
6/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 E39 Bue-Ålgård - Forslag til delfinansiering med bompenger - Saksgrunnlag for lokalpolitisk behandling, Nye Veier 10.09.2020

Sammendrag

Nye Veier AS har utarbeidet en bompengeutredning som grunnlag for lokalpolitisk behandling av finansieringsopplegget for ny E39 Bue-Ålgård. Hensikten med saksgrunnlaget er å legge til rette for lokalpolitiske vedtak om en bompengoordning for prosjektet.

Før Samferdselsdepartementet fremmer saken for Stortinget må det foreligge bindende lokalpolitiske vedtak i berørte kommuner og fylkeskommuner om en bompengoordning for prosjektet.

I forbindelse med trontaledebatten 2020 fattet Stortinget et vedtak der de ber regjeringen fremme sak for Stortinget hvor staten overtar garantiansvaret for bompengelån på riksveg, både på nåværende og framtidige prosjekter. Regjeringen har enda ikke besvart dette anmodningsvedtaket. Rogaland fylkeskommune må derfor ta stilling til spørsmålet om fylkeskommunal garantistillelse, jf. punkt 6-9 i tilrådingen til vedtak.

Fylkesrådmannens innstilling

1. Utbyggingen av E39 på strekningen Bue-Ålgård delfinansieres med bompenger. Innkrevingen skjer i begge retninger i to automatiske bomstasjoner på ny E39. Det legges til grunn 15 års etterskuddsvis innkreving i hver bom.
2. Bompengepropellet legger til grunn kryss på Skurve. Dersom dette ikke realiseres i videre planprosess, så kan Nye Veier gå videre med et bompengepropell som legger til grunn én bomstasjon med samme kilometertakst (1,5 kr/km).

3. Bompengordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at kjøretøy i takstgruppe 1 som betaler med elektronisk brikke og gyldig abonnement får 20 pst. rabatt. Kjøretøy i takstgruppe 2 får ingen brikkerabatt.
4. Gjennomsnittlig takst forutsettes å bli 22 kr (2020-kr) på strekningen. Det beregnes dermed følgende takster i de to bommene:

Bom	2020-kr			
	Gjennomsnittstakst	Grunntakst takstgruppe 1	Nullutslipp m/rabatt	Grunntakst takstgruppe 2
1. E39 mellom Bue og Skurve	16,5	15	6	45
2. E39 mellom Skurve og Ålgård	5,5	5	2	15

- Bompengetakstene forutsettes justert i tråd med anleggsindeksen for veianlegg før innkreving og med Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks (KPI) etter åpning.
 - Kjøretøy i takstgruppe 2 (kjøretøy med tillat totalvekt fra og med 3 501 kg med unntak av kjøretøy i kjøretøygruppe M1) betaler tre ganger taksten for lette kjøretøy.
5. Dersom økonomien i prosjektet blir vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i finansieringsanalysen, forutsettes det at kostnadsreduksjonen kommer brukeren til gode, enten ved reduserte satser eller ved at nedbetalingstiden reduseres.
 6. Under forutsetning av Kommunal- og moderniseringsdepartementets godkjenning, garanterer Rogaland fylkeskommune ved selvskyldnerkausjon for et maksimalt låneopptak for prosjektselskapet for delfinansiering av strekningen E39 Bue-Ålgård, begrenset oppad til samlet 767 mill. kr, med tillegg av 10 pst. av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger. Det samlede garantibeløpet blir følgelig 844 mill. kr.

Til grunn for garantivedtaket legges en beregningsteknisk lånerente på 6,5 %.

Garantisten har rett til å sikre garantiene med 1. prioritets pant i prosjektselskapets rettighet til å innkreve bompenger.

7. Garantien gjelder fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner i byggeperioden, og gjennom innkrevsperioden på 15 år. Innkrevsperioden kan i særskilte tilfeller forlenges med inntil fem år. I tillegg skal garantien gjelde inntil to år, jf. garantiforskriftens § 3. Samlet garantitid blir, inkludert byggeperioden, på inntil 26 år fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner.

Garantien gjelder inntil prosjektselskapets gjeld er nedbetalt og reduseres i takt med nedbetalingen av gjelden.

8. Garantien gis under forutsetning av at dersom økonomien i prosjektet blir svakere enn forventet, kan prosjektselskapet etter avtale med Vegdirektoratet øke gjennomsnittstaksten med inntil 20 pst. ut over prisstigningen, og forlenge bompengeperioden med inntil 5 år.

9. Det forutsettes at Ferde AS er ansvarlig bompengeselskap for finansiering og innkreving av bompenger på prosjektet E39 Bue-Ålgård.

Samferdselsutvalgets behandling av sak 3/2021 i møte den 03.02.2021:

Behandling

Tom Kalsås, Ap fremmet følgende **tilleggsforslag på vegne av Ap, Sp, KrF, MDG og V**:

Samferdselsutvalget viser til Stortingets vedtak av 6. oktober 2020 hvor regjeringen bes fremme sak for Stortinget hvor staten overtar garantiansvaret for bompengelån på riksveg, både på nåværende og framtidige prosjekter, og har en klar forventning om at dette vedtaket følges opp og effektueres snarest.

Frode Myrhol, FNB fremmet følgende **alternativt forslag på vegne av FNB og FrP**:

Rogaland fylkeskommune kan ikke tilråde at veistrekningen E39 Bue - Ålgård delfinansieres av bompenger.

Offentlig vei må finansieres over statsbudsjettet, uten at bilistene skal få en ekstra skattlegging via bompenger.

Rogaland fylkeskommune stiller seg positive til prosjektet, men under forutsetning av at dette er fullfinansiert av Staten.

Votering:

Myrhols forslag fikk 4 stemmer (FrP, FNB og Rødt) og falt.

Innstillingen ble vedtatt med 10 stemmer (Ap, H, Sp, KrF og V) mot 5 stemmer (FrP, FNB, MDG og Rødt).

Kalsås forslag ble vedtatt med 12 stemmer (Ap, H, Sp, KrF, MDG, V og Rødt) mot 3 stemmer (FrP og FNB).

Vedtak

1. Utbyggingen av E39 på strekningen Bue-Ålgård delfinansieres med bompenger. Innkrevingen skjer i begge retninger i to automatiske bomstasjoner på ny E39. Det legges til grunn 15 års etterskuddsvis innkreving i hver bom.
2. Bompengelopplegget legger til grunn kryss på Skurve. Dersom dette ikke realiseres i videre planprosess, så kan Nye Veier gå videre med et bompengelopplegg som legger til grunn én bomstasjon med samme kilometertakst (1,5 kr/km).

3. Bompengordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at kjøretøy i takstgruppe 1 som betaler med elektronisk brikke og gyldig abonnement får 20 pst. rabatt. Kjøretøy i takstgruppe 2 får ingen brikkerabatt.
4. Gjennomsnittlig takst forutsettes å bli 22 kr (2020-kr) på strekningen. Det beregnes dermed følgende takster i de to bommene:

2020-kr				
Bom	Gjennomsnittstakst	Grunntakstakstgruppe 1	Nullutslipp m/rabatt	Grunntakstakstgruppe 2
1. E39 mellom Bue og Skurve	16,5	15	6	45
2. E39 mellom Skurve og Ålgård	5,5	5	2	15

- Bompengetakstene forutsettes justert i tråd med anleggsindeksen for veianlegg før innkreving og med Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks (KPI) etter åpning.
 - Kjøretøy i takstgruppe 2 (kjøretøy med tillat totalvekt fra og med 3 501 kg med unntak av kjøretøy i kjøretøygruppe M1) betaler tre ganger taksten for lette kjøretøy.
5. Dersom økonomien i prosjektet blir vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i finansieringsanalysen, forutsettes det at kostnadsreduksjonen kommer brukeren til gode, enten ved reduserte satser eller ved at nedbetalingstiden reduseres.
 6. Under forutsetning av Kommunal- og moderniseringsdepartementets godkjenning, garanterer Rogaland fylkeskommune ved selvskyldnerkausjon for et maksimalt låneopptak for prosjektselskapet for delfinansiering av strekningen E39 Bue-Ålgård, begrenset oppad til samlet 767 mill. kr, med tillegg av 10 pst. av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger. Det samlede garantibeløpet blir følgelig 844 mill. kr.

Til grunn for garantivedtaket legges en beregningsteknisk lånerente på 6,5 %.

Garantisten har rett til å sikre garantiene med 1. prioritets pant i prosjektselskapets rettighet til å innkreve bompenger.

7. Garantien gjelder fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner i byggeperioden, og gjennom innkrevsperioden på 15 år. Innkrevsperioden kan i særskilte tilfeller forlenges med inntil fem år. I tillegg skal garantien gjelde inntil to år, jf. garantiforskriftens § 3. Samlet garantitid blir, inkludert byggeperioden, på inntil 26 år fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner.

Garantien gjelder inntil prosjektselskapets gjeld er nedbetalt og reduseres i takt med nedbetalingen av gjelden.

8. Garantien gis under forutsetning av at dersom økonomien i prosjektet blir svakere enn forventet, kan prosjektselskapet etter avtale med Vegdirektoratet øke

gjennomsnittstaksten med inntil 20 pst. ut over prisstigningen, og forlenge bompengerperioden med inntil 5 år.

9. Det forutsettes at Ferde AS er ansvarlig bompengeselskap for finansiering og innkreving av bompenger på prosjektet E39 Bue-Ålgård.
10. Samferdselsutvalget viser til Stortingets vedtak av 6. oktober 2020 hvor regjeringen bes fremme sak for Stortinget hvor staten overtar garantiansvaret for bompengelån på riksveg, både på nåværende og framtidige prosjekter, og har en klar forventning om at dette vedtaket følges opp og effektueres snarest.

Fylkesutvalgets behandling av sak 16/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling

Frode Myrhol, FNB fremmet følgende alternative forslag:

Rogaland fylkeskommune kan ikke tilråde at veistrekingen E39 Bue - Ålgård delfinansieres av bompenger. Offentlig vei må finansieres over statsbudsjettet, uten at bilistene skal få en ekstra skattlegging via bompenger. Rogaland fylkeskommune stiller seg positive til prosjektet, men under forutsetning av at dette er fullfinansiert av Staten.

Heidi Bjerga, SV fremmet følgende alternative forslag:

Fylkesutvalget forventer at staten tar garantiansvaret for E-39 Bue-Ålgård.

Heidi Bjerga, SV fremmet følgende tilleggssforslag:

Nytt punkt: Fylkesutvalget ber Nye Veier legge til grunn at strekingen finansieres av staten, og at veien bygges med to felt og forbikjøringsfelt for å redusere kostnadene samtidig som trafikksikkerheten opprettholdes.

Alexander Rügert-Raustein, MDG fremmet følgende alternative forslag:

Rogaland fylkeskommune forventer at staten garanterer for lån og investeringer tilknyttet Rogfast og andre statlige veiprosjekter. Rogaland fylkeskommune garanterer derfor ikke ved selvskyldnerkausjon for et låneopptak for prosjektselskapet for delfinansiering av strekingen E39 Bue-Ålgård.

Votering:

Myrhols alternative forslag fikk 3 stemmer (FNB, FrP) og falt.

Bjergas alternative forslag fikk 1 stemme (SV) og falt.

Rügert-Rausteins alternative forslag fikk 2 stemmer (MDG, SV) og falt.

Innstillingens punkt 1-9 ble vedtatt med 10 stemmer mot 5 stemmer (FrP, MDG, FNB, SV).

Innstillingens punkt 10 ble vedtatt med 12 stemmer mot 3 stemmer (FrP, FNB).

Bjergas tilleggsforslag til punkt 10 fikk 2 stemmer (SV, MDG) og falt.

Vedtak

1. Utbyggingen av E39 på strekningen Bue-Ålgård delfinansieres med bompenger. Innkrevingen skjer i begge retninger i to automatiske bomstasjoner på ny E39. Det legges til grunn 15 års etterskuddsvis innkreving i hver bom.
2. Bompengelopplegget legger til grunn kryss på Skurve. Dersom dette ikke realiseres i videre planprosess, så kan Nye Veier gå videre med et bompengelopplegg som legger til grunn én bomstasjon med samme kilometertakst (1,5 kr/km).
3. Bompengoordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at kjøretøy i takstgruppe 1 som betaler med elektronisk brikke og gyldig abonnement får 20 pst. rabatt. Kjøretøy i takstgruppe 2 får ingen brikkerabatt.
4. Gjennomsnittlig takst forutsettes å bli 22 kr (2020-kr) på strekningen. Det beregnes dermed følgende takster i de to bommene:

Bom	2020-kr			
	Gjennomsnittstakst	Grunntakst takstgruppe 1	Nullutslipp m/rabatt	Grunntakst takstgruppe 2
1. E39 mellom Bue og Skurve	16,5	15	6	45
2. E39 mellom Skurve og Ålgård	5,5	5	2	15

- Bompengetakstene forutsettes justert i tråd med anleggsindeksen for veianlegg før innkreving og med Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks (KPI) etter åpning.

- Kjøretøy i takstgruppe 2 (kjøretøy med tillat totalvekt fra og med 3 501 kg med unntak av kjøretøy i kjøretøygruppe M1) betaler tre ganger taksten for lette kjøretøy.

5. Dersom økonomien i prosjektet blir vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i finansieringsanalysen, forutsettes det at kostnadsreduksjonen kommer brukeren til gode, enten ved reduserte satser eller ved at nedbetalingstiden reduseres.
6. Under forutsetning av Kommunal- og moderniseringsdepartementets godkjenning, garanterer Rogaland fylkeskommune ved selvskyldnerkausjon for et maksimalt låneopptak for prosjektselskapet for delfinansiering av strekningen E39 Bue-Ålgård, begrenset oppad til samlet 767 mill. kr, med tillegg av 10 pst. av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger. Det samlede garantibeløpet blir følgelig 844 mill. kr.

Til grunn for garantivedtaket legges en beregningsteknisk lånerente på 6,5 %.

Garantisten har rett til å sikre garantiene med 1. prioritets pant i prosjektselskapets rettighet til å innkreve bompenger.

7. Garantien gjelder fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner i byggeperioden, og gjennom innkrevingsperioden på 15 år. Innkrevingsperioden kan i særskilte tilfeller forlenges med inntil fem år. I tillegg skal garantien gjelde inntil to år, jf. garantiforskriftens § 3. Samlet garantitid blir, inkludert byggeperioden, på inntil 26 år fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner.

Garantien gjelder inntil prosjektselskapets gjeld er nedbetalt og reduseres i takt med nedbetalingen av gjelden.

8. Garantien gis under forutsetning av at dersom økonomien i prosjektet blir svakere enn forventet, kan prosjektselskapet etter avtale med Vegdirektoratet øke gjennomsnittstaksten med inntil 20 pst. ut over prisstigningen, og forlenge bompengeperioden med inntil 5 år.
9. Det forutsettes at Ferde AS er ansvarlig bompengeselskap for finansiering og innkreving av bompenger på prosjektet E39 Bue-Ålgård.
10. Samferdselsutvalget viser til Stortingets vedtak av 6. oktober 2020 hvor regjeringen bes fremme sak for Stortinget hvor staten overtar garantiansvaret for bompengelån på riksveg, både på nåværende og framtidige prosjekter, og har en klar forventning om at dette vedtaket følges opp og effektueres snarest.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Gottfried Heinzerling
samferdselssjef

Bakgrunn for saken

For å finansiere utbyggingen av ny E39 mellom Bue og Ålgård forutsetter regjeringen at det benyttes både statlige midler og bompengebetaling. Den endelige avgjørelsen om bompengefinansiering skal tas av Stortinget. Før Stortinget kan behandle saken, må de berørte kommunene ha gjort bindende lokalpolitiske vedtak om finansieringsmodellen. Saken behandles i kommunene Bjerkreim og Gjesdal, og deretter i Rogaland fylkeskommune.

De to involverte kommunene har fattet likelydende vedtak i Gjesdal kommunestyre 02.11.2020 og Bjerkreim kommunestyre 17.11.2020:

- 1. Utbygging av E39 på strekningen Bue – Ålgård delfinansieres med bompenger som vedtas av stortinget. Innkrevingen skjer i begge retninger i to automatiske bomstasjoner på ny E39. Det legges til grunn 15 års etterskuddsvis innkreving i hver bom.*
- 2. Bompengeopplegget legger til grunn kryss på Skurve. Dersom dette ikke realiseres i videre planprosess, så kan Nye Veier gå videre med et bompengeopplegg som legger til grunn én bomstasjon med samme kilometertakst (1,5 kr/km).*
- 3. Bompengeordningen baseres på et rabattsystem som innebærer at kjøretøy i takstgruppe 1* som betaler med elektronisk brikke og gyldig abonnement får 20 prosent rabatt. Kjøretøy i takstgruppe 2* får ingen brikkerabatt.*
- 4. Gjennomsnittlig takst forutsettes å bli 22 kr på strekningen. Det beregnes dermed følgende takster i de to bommene:*

2020-kr				
Bom	Gjennomsnittstakst	Grunntakst takstgruppe 1	Nullutslipp m/rabatt	Grunntakst takstgruppe 2
1. E39 mellom Bue og Skurve	16,5	15	6	45
2. E39 mellom Skurve og Ålgård	5,5	5	2	15

- Bompengetakstene forutsettes justert i tråd med anleggsindeksen for veianlegg før innkreving og med Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks etter åpning.*
 - Kjøretøy i takstgruppe 2 betaler tre ganger taksten for lette kjøretøy.*
- 5. Dersom økonomien i prosjektet blir vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i finansieringsanalysen, forutsettes det at kostnadsreduksjonen kommer brukeren til gode, enten ved reduserte satser eller ved at nedbetalingstiden reduseres.*
 - 6. Gjesdal kommune er positiv til bompengeforlikets enighet om at det i bompengefinansierte vegprosjekt som dette ikke skal legges opp til bom på sideveier, og støtter stortingets vedtak om overføring av fylkeskommunalt garantiansvar til staten.*

Problemstilling

Nye Veier har utarbeidet et saksgrunnlag om delfinansiering med bompenger på ny E39 mellom Bue og Ålgård. Saksgrunnlaget ligger vedlagt, og utgjør saksopplysningene i denne saken sammen med hjemmel og status for fylkeskommunale garantistillelser.

Saksgrunnlaget fra Nye Veier forutsetter at Rogaland fylkeskommuner stiller garanti for bompengeprojektets gjeld. Fylkeskommunale garantier skal godkjennes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Formell godkjenning skjer etter at det er fattet stortingsvedtak om bompengesaken.

I Statens vegvesens håndbok V718 Bompengeprojekter forutsettes det at vedtak om garantistillelse fattes før saken legges frem for Stortinget. Det er Samferdselsdepartementet (SD) som legger fram stortingsproposisjonen for Stortinget. Vedtak om garantistillelse i Rogaland fylkesting ligger således til grunn for Stortingets behandling, men skjer med forbehold om godkjenning av KMD.

Nye Veier planlegger i tråd med stortingsbehandling våren 2021. Det betyr normalt sett at SD tar sikte på å oversende saken til Stortinget i perioden mars-april.

Før fylkestinget fattet et eventuelt vedtak om å påta seg nye garantiansvar, krever den nye garantiforskriften blant annet at det gjøres en vurdering av om garantien går klar av forbudet mot å stille garantier som innebærer en vesentlig økonomisk risiko, jf. kommuneloven § 14-19 første ledd. Økte krav til grundighet i utformingen av nye garantivedtak og dokumentasjon av bakenforliggende vurderinger styrker bevisstheten og støtter opp om egenkontrollen. Vurderingene vil være en nødvendig del av saksfremstillingen, både ved kommunens egen behandling av saken og ved eventuell oversendelse av saken til KMD for godkjenning.

Gjeldende forvaltningspraksis innebærer som kjent at regionalt nivå (fylkeskommunene) stiller lånegaranti også for sentralt forvaltningsnivå. Staten stiller ikke selv garanti for egne bompengefinansierte prosjekter, og dermed er det fylkeskommunene som stiller garantier også for europa- og riksvegprosjekter.

I ny forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner, som gjelder fra 01.01.20, er det tatt inn en egen bestemmelse i § 2 som lister opp langt flere krav til hva et vedtak om å stille garanti minst skal inneholde.

Samtlige bestående garantier fra Rogaland fylkeskommune er behandlet i tråd med reglene i kommuneloven av 1992 § 51 og tilhørende garantiforskrift fra 2001.

Saksopplysninger

Status i planarbeidet for ny E39 Lyngdal-Ålgård

Kommunedelplan for ny E39 Lyngdal vest - Ålgård

Kommunedelplanen, som er utarbeidet av Statens vegvesen (SVV), angir overordnede føringer for detaljplanleggingen av vegen. Den har spesielt handlet om å fastsette hvilken korridor veien skal bygges innenfor. Planen er ikke vedtatt enda, men er hos SD for sluttbehandling. Til slutt skal den til KMD for endelig godkjenning. Fylkesrådmannen viser til fylkesutvalgets behandling i FU-sak 5/2020 (28.01.2020) – *Kommunedelplan E39 Lyngdal - Ålgård - offentlig ettersyn*.

Detaljregulering for E39 Bue-Ålgård

I detaljreguleringen planlegges de konkrete løsningene for hvordan veien skal bygges. Det er Nye Veier som har ansvaret for planleggingen og byggingen. Planoppstarten ble varslet i februar 2020. Planprogrammet for detaljregulering for E39 Bue-Ålgård ble behandlet av formannskapet i Bjerkreim 26. mai 2020, og fastsatt av kommunestyret i Bjerkreim 16. juni 2020, og fastsatt av formannskapet i Gjesdal kommune 2. april 2020.

Utvalgte punkter i det vedlagte saksgrunnlaget

Nye Veier ønsker å starte utbyggingen av ny E39 Lyngdal-Ålgård med delstrekningen Bue-Ålgård. På denne delstrekningen viser beregningen at trafikkavvisningen, altså brukere som vil velge gamlevegen i stedet for ny veg, blir større enn på andre deler av strekningen Lyngdal-Ålgård. Lavere bomtakst er et virkemiddel for å stimulere brukerne til å velge den nye vegen.

Kommunedelplanens opprinnelige skisse gikk ut på at det skulle bygges et kryss på Bue og et kryss på Bollestad, i hver ende av delstrekningen. Bompengelopplegget går ut på at brukerne av vegen skal betale for den faktiske distansen de kjører på vegen, noe som innebærer at det skulle settes opp én bom mellom hvert kryss. Når Nye Veier nå har begynt å detaljplanlegge delstrekningen vurderes muligheten for å bygge et kryss ved Skurve, noe som vil kreve at det settes opp to bommer mellom Bue-Ålgård. I praksis betyr det at prisen for å kjøre mellom Bue og Ålgård blir fordelt på to bommer i stedet for én.

Kommunene Gjesdal og Bjerkreim mener at Nye Veiers bompengelopplegg legger fornuftige prinsipper til grunn for delfinansiering med bompenger på E39 Bue-Ålgård, og har stilt seg bak forslaget i den lokalpolitiske behandlingen i høst, ref. likelydende vedtak foran.

Forslaget til bompengelopplegg for E39 Bue-Ålgård som nå legges fram er første del av finansieringsopplegget for strekningen E39 Lyngdal-Ålgård. Det er en ambisjon å se hele strekningen som del av ett finansieringsopplegg, og Nye Veier vil komme tilbake til en helhetlig løsning når kommunedelplanen er vedtatt. I en slik helhetlig løsning vil finansiering av E39 Hove-Ålgård også kunne inngå dersom det er lokalpolitisk ønske om det, skriver Nye Veier.

Utbyggings- og finansieringsopplegget framgår av kapittel 4 i saksgrunnlaget fra Nye Veier. Den statlige andelen utgjør om lag 80 pst. og bompengandelen utgjør om lag 20 pst. Det legges til grunn at eventuelle kostnadsøkninger opp til 10 pst. skal dekkes av partene ut fra deres finansieringsandel. Eventuelle overskridelser utover dette forutsettes å være Nye Veiers ansvar. Dersom kostnadene for utbyggingen blir lavere enn forutsatt, legges det til grunn at hele besparelsen fordeles mellom Nye Veier og bompengeselskapet i forhold til partenes andel av finansieringen.

Dersom økonomien i prosjektet blir svakere enn lagt til grunn, kan bompengeselskapet etter avtale med Vegdirektoratet øke gjennomsnittstakstene med inntil 20 pst. ut over prisstigningen og/eller forlenge innkrevingsperioden med inntil 5 år. Det forutsettes videre at takstene justeres i tråd med anleggsindeksen før innkreving og med KPI etter åpning.

Det er et førende prinsipp at bompengeberegninger skal være basert på nøkterne og robuste forutsetninger. Totaliteten på finansieringsforutsetningene skal sikre at det ikke tas unødig risiko på vegne av fylkeskommunen som garantist for bompengelånet. Nivået på den beregningstekniske renten har stor betydning for nivået på bompengetakster, men har ikke betydning for reelle lånekostnader. Samferdselsdepartementet har i Prop. 1S (2016-2017) kommet med nye rutiner for håndtering av usikkerhet i bompengeproposisjoner. Her fremgår det at det skal legges til grunn en beregningsteknisk rente på 5,5 pst de første 10 årene og 6,5 pst de resterende årene for å ta høyde for usikkerhet om renteutvikling, trafikkprognoser og utbyggingskostnader.

Når Vegdirektoratet skal fatte endelig takstvedtak i forkant av bompengennekrevningen, vil en legge til grunn det rentenivået som bompengeselskapet oppnår i markedet. Det legges også til grunn 2 pst. prisstigning utover markedsrenten.

Fylkesrådmannen legger til følgende, fra håndbok V718 Bompengeprojekter: «*Forutsatt omtale i stortingsproposisjonen kan gjennomsnittstaksten økes med inntil 20 prosent i forhold til den gjennomsnittstaksten som lå til grunn for stortingsbehandlingen av prosjektet*».

Vedtak om fylkeskommunale garantier

Status for fylkeskommunens garantistillelser per 31.12.2019 var som følger (tall i tusen kr):

	Garantiramme for tiltak som involverer RFK som garantist	Andel i %	Garantiramme (andel i kr)	Garantiansvar RFK på balansetidspunktet
Rutebåten Utsira AS	68 000	100 %	68 000	23 777
Finnfast	605 000	100 %	605 000	246 468
Fv.47/T-forbindelsen	231 000	100 %	231 000	65 000
E39 Rogfast	17 600 000	100 %	17 600 000	400 000
Bymiljøpakken	7 700 000	100 %	7 700 000	400 000
Ryfast	7 766 800	70 %	5 436 760	4 550 000
Ferde	33 902 800		31 572 760	5 661 468
 Stavanger konserthus IKS	 245 000	 11 %	 26 950	 17 050
Kontrakt leie av bussanlegg Nord-Jæren	100 000	100 %	100 000	100 000
Kontrakt leie av bussanlegg Haugalandet	50 000	100 %	50 000	50 000
Sum Kolumbus	150 000		150 000	150 000
 Aktive gods- og transportløyver	 170		 170	 170
TOTALSUM	34 365 970		31 817 880	5 852 465

Garantiene kan inndeles som følger (tall i tusen kr):

	Garantiramme for tiltak som involverer RFK som garantist	Andel i %	Garantiramme (andel i kr)	Garantiansvar RFK på balansetidspunktet
Rene europa- og riksveiprojekter	25 366 800	-	23 036 760	4 950 000
Rene fylkesvegprosjekter	836 000	-	836 000	311 468
Bymiljøpakker / porteføljestyrt pakker	7 700 000	-	7 700 000	400 000
Andre garantier	463 170		245 120	190 997
TOTALSUM	34 365 970		31 817 880	5 852 465

Garantirammen er formelt uendret per 31.12.2020, men en noe større andel av rammen vil være trukket opp av Ferde når fylkesrådmannen gjør opp status i forbindelse med årsavslutningen for 2020.

Kommende endringer i ovennevnte garantistillelser som ennå ikke er behandlet: Garantirammen for Bymiljøpakken vil bli redusert som en konsekvens av den nye byvekstavtalen for perioden 2019-2029. Med et tillegg på 10 pst. utover det som framgår av finansierungsplanen i Prop. 54 S (2020–2021) «*Auka finansierungsbehov og revidert framdriftsplan for E39 Rogfast i Rogaland mv.*», kan garantirammen for bompengefinansieringen av E39 Rogfast forventes å bli oppjustert med om lag 3 mrd. kroner fra dagens nivå.

I forbindelse med høringssvar knyttet til den nye forskriften, har Rogaland fylkeskommune ment at garantistillelser for statlige prosjekter har kommet opp på et nivå som er uforenlig med kommunelovutvalgets premisser for forsvarlighet. Dette krever i utgangspunktet at kausjoner for bompengefinansierte lån organiseres på en annen måte.

Regionale folkevalgte organer vil i utgangspunktet ikke ønske at viktige samferdselsprosjekter settes på vent eller kompromitteres av hensyn til fylkeskommunens økonomiske risiko. For fylkeskommunen vil imidlertid økonomisk forsvarlighet veie tyngst i en faglig vurdering av om nye garantiansvar kan godkjennes. Dette viser at dagens ansvarsdeling er lite hensiktsmessig.

I samråd med fylkesrådmannen har fylkesordfører rettet likelydende brev til tre departement (KMD, SD og FIN) for å klargjøre hvorfor dagens praksis med fylkeskommunale garantier for statlige prosjekter er et problem, og bør opphøre. Saken er drøftet med både kommunal- og moderniseringsministeren og samferdselsministeren.

Fylkesrådmannen viser til at Stortinget i Trontaledebatten 6. oktober 2020 har bedt regjeringen fremme sak for Stortinget hvor staten overtar garantiansvaret for bompengelån på riksveg, både på nåværende og framtidige prosjekter. I et skriftlig svar 8. desember 2020 redegjør samferdselsministeren for status. Her framheves det som viktig at fylkeskommunene er med på å stille garanti for statlige prosjekt, men med følgende presisering:

«Garantiomfanget varierer mellom fylkeskommunene, men for enkelte fylkeskommuner har garantiansvaret nå blitt så høyt at det kan begrense handlingsrommet til å til å ivareta fylkeskommunale oppgaver. På bakgrunn av to anmodningsvedtak Stortinget har fattet om statlig garanti for bompengelån, har Samferdselsdepartementet, i samarbeid med berørte departementer, startet arbeidet med å vurdere ulike modeller som kan avlaste fylkeskommunene. En ordning der staten er med og stiller garanti for bompengelån reiser nye problemstillinger. Disse må utredes, blant annet for å sikre at garantiansvar og betingelser blir riktig. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget så raskt som mulig.»

Det finnes i dag ikke noe klart svar på hvor grensene for kommunale garantistillelser går. Kommunelovutvalget drøftet den problemstillingen i NOU 2016:4, kapittel 19.10. Utvalget foreslo at hensynet til økonomisk forsvarlighet ble tydeliggjort med et nytt vilkår om at det ikke kan stilles garantier som innebærer vesentlig økonomisk risiko for kommunen. Videre la utvalget til grunn at det ikke var utvalgets hensikt at den nye loven skulle være til absolutt hinder for garantier som ut fra brede samfunnsmessige hensyn er nødvendige, selv om beløpene er store. Begrepet vesentlig økonomisk risiko måtte imidlertid i slike tilfeller forstås slik at det må foreligge en særlig høy trygghet for at kommunens økonomi og tjenester ikke blir skadelidende.

Fylkesrådmannens vurderinger

Fylkesrådmannen støtter Stortingets anmodningsvedtak om overføring av fylkeskommunalt garantiansvar til staten, men må i hovedsak forholde seg til gjeldende praksis i en vurdering av økonomisk risiko og forsvarlighet. Hvorvidt det eventuelt kan stilles nye vesentlige garantier ut fra reglene i den nye kommuneloven, med tilhørende forskrift, er aktualisert gjennom denne saken. Da må også spørsmålet om samlet risiko vurderes i tråd med nye regler. Risikoen ved å stille ytterligere én garanti må vurderes opp mot den garantirisiko som fylkeskommunen allerede har tatt på seg. Utgangspunktet vil være at jo større garantiansvaret allerede er, jo høyere blir terskelen for nye garantier.

I praksis må vurderingen av risikoen ved en garantistillelse baseres på et faglig skjønn under usikkerhet. Det vil være usikkerhet knyttet til både sannsynligheten for tap og fylkeskommunens fremtidige evne til å håndtere det potensielle tapet. En risikovurdering vil ikke alltid kunne gi full trygghet for at det er forsvarlig å stille en bestemt garanti. Garantien kan for eksempel være utsatt for flere usikre forhold som fylkeskommunen ikke rår over. Er det stor uvisshet om garantien bør stilles, må det vises forsiktighet før garantien stilles og godkjennes. Et føre-var-prinsipp må gjelde.

For porteføljestyrte bompengepakker og strekningsvise prosjekter er det ulike begrensende faktorer som spiller inn. For begge de to nevnte kategoriene er det økonomisk risiko knyttet til blant annet endrede rentebetingelser, refinansieringsrisiko og endret trafikkgrunnlag.

For *porteføljestyrte bompengepakker* skal kostnadsøkninger og inntektssvikt håndteres ved kutt i porteføljen. Muligheten til å øke gjennomsnittstaksten og forlenge innkrevingsperioden med inntil fem år faller bort. Fylkesrådmannen mener det er viktig å ta i betraktning at dette øker den økonomiske risikoen for pakkøløsninger, og tilsier at den faktiske kontantstrømmen fra bompengennekningen ikke bør forskutteres mer enn det man er sikker på å kunne håndtere gjennom nødvendige tilpasninger. Det må i større grad tas høyde for uforutsette forhold og legges inn større marginer i porteføljestyringen, og således planlegges for flere kostnadsreduserende tiltak for å sikre seg mot mindreinntekter i et økt omfang.

Dersom økonomien i *strekningsvise bompengeprosjekter* blir svakere enn regnet med, kan bompengeselskapet etter avtale med Vegdirektoratet øke takstene med inntil 20 pst. ut over prisstigningen og/eller forlenge innkrevingsperioden med inntil 5 år. Disse virkemidlene vil fungere som ytterligere marginsikkerhet for garantisten.

For delstrekningen E39 Bue-Ålgård, mener fylkesrådmannen at Nye Veier beskriver et opplegg for bompengefinansiering på den aktuelle strekningen som har den nøkternhet og robusthet i forutsetningene som er nødvendig for at garantisten ikke skal påføres en unødig risiko. Det vises til eksempelet i kapittel 4.2.2, en beregning basert på mer pessimistiske forutsetninger.

Ved å legge til grunn en gjennomsnittstakst og benytte denne som utgangspunkt for fremtidige takstvedtak, fjernes usikkerhet knyttet til effekten av rabatter, fritak og utviklingen på kjøretøysammensetningen (fordeling nullutslippsbiler, bensin/diesel og tunge kjøretøy). Kalkylerenten representerer marginsikkerhet i tillegg til nevnte muligheter for å øke takstene og/eller forlenge innkrevingsperioden for et strekningsvis bompengeprosjekt.

Det er lagt opp til en særskilt behandling av delstrekningen E39 Bue-Ålgård. I første omgang dreier det seg om en relativt begrenset utvidelse av rammen for fylkeskommunens etter hvert omfattende garantiansvar. Nye Veier skriver at selskapet har en ambisjon om å se hele strekningen E39 Lyngdal-Ålgård som del av ett finansieringsopplegg. Fylkesrådmannen viser til at denne saken dreier seg om et garantiansvar på inntil 844 mill. kroner for E39 Bue-Ålgård.

Det er ikke automatikk i at fylkeskommunen vil påta seg et garantiansvar for hele strekningen E39 Lyngdal-Ålgård. Fylkesrådmannens holdning er at dette bør være betinget av at regjering og Storting leverer modeller som gir fylkeskommunen(e) vesentlig avlastning i garantiansvaret.

Nye Veier har fremmet et forslag til garantivedtak som fylkesrådmannen mener er i samsvar med krav til innholdet i vedtak om garantier. Hvis fylkeskommunen tar forbehold som har betydning for garantiansvaret, skal disse komme fram av garantivedtaket. Fylkesrådmannen vurderer det ikke som hensiktsmessig å formulere noen forbehold.

Hvorvidt det strekningsvise prosjektet senere skal utvides til også å omfatte strekningen E39 Hove-Ålgård, med de konsekvenser det måtte få for innkrevningen på E39 og handlingsrommet i Bymiljøpakken, er ikke vurdert i denne saken. Fylkesrådmannen viser til den kommende behandlingen av Nasjonal Transportplan 2022-2033.

Konklusjon

I lys av tidligere vedtak om garantistillelser, finner ikke fylkesrådmannen det naturlig å bruke denne enkeltsaken til å sette foten ned for en videre utvidelse av fylkeskommunens totale garantiramme, og med dette hindre framdriften for Nye Veier AS. Rogaland fylkeskommune sitt garantiansvar er etter fylkesrådmannens vurdering, allerede meget høyt. Stortinget har bedt regjeringen komme tilbake med en sak hvor staten overtar garantiansvaret for bompengelån på riksveg, både på nåværende og framtidige prosjekter.

Fylkesrådmannen fremmer en tilråding i tråd med forslaget fra Nye Veier, men viser til at KMD uansett må godkjenne garantivedtaket på faglig grunnlag og i lys av fylkesrådmannens vurdering i saken.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2021/6721- 1
Saksbehandler: Heidi Skiffjell
Avdeling: Seksjon for næring

Bedriftsintern opplæring 2021 - justering av retningslinjer**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
13/2021	01.02.2021	Fylkesrådet for funksjonshemmede
12/2021	04.02.2021	Regional-, kultur- og næringsutvalget
29/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
7/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Retningslinjer for bedriftsintern opplæring (BIO)
- 2 vedtatte retningslinjer Bedriftsintern opplæring 2020 FT juni
- 3 Prosjekt med støtte i 2020

Sammendrag

Saken omhandler støtteordningen Bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen) som ble overført til fylkeskommunene fra NAV i 2020. Fylkestinget behandlet i FT-sak 35/20 midlertidige retningslinjer for støtteordningen i 2020 knyttet til koronapandemien. Fylkestinget fikk ny sak om justeringer av retningslinjene i FT-sak 53/20. I 2020 har den totale økonomiske rammen for BIO-ordningen vært i overkant av kroner 18 000 000. Flere nasjonale krisepakker i forbindelse med koronapandemien har i 2020 styrket ordningen betydelig. Rammebevilgningen til BIO-ordningen i 2021 er på kroner 4 403 000. Det overføres i tillegg kr 1 079 373 i ubrukte midler fra 2020. Den totale økonomiske rammen for ordningen i 2021 blir med dette kroner 5 482 373. Det legges i saken frem en kort beretning om bruk av midlene i 2020, samt forslag til permanente retningslinjer for ordningen.

Fylkesrådmannens innstilling

1. Fylkesrådmannen får delegert myndighet til å fatte løpende vedtak om støtte til prosjekter innenfor den økonomiske rammen for bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen)
2. Fylkestinget vedtar retningslinjene for tildeling av Bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen).
3. Fylkestinget tar beretning fra 2020 om støtteordningen Bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen) til orientering.

Fylkesrådet for funksjonshemmedes behandling av sak 13/2021 i møte den 01.02.2021:

Behandling

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

- 1.Fylkesrådmannen får delegert myndighet til å fatte løpende vedtak om støtte til prosjekter innenfor den økonomiske rammen for bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen)
- 2.Fylkestinget vedtar retningslinjene for tildeling av Bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen).
- 3.Fylkestinget tar beretning fra 2020 om støtteordningen Bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen) til orientering.

Regional-, kultur- og næringsutvalgets behandling av sak 12/2021 i møte den 04.02.2021:

Behandling**Votering:**

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Fylkesrådmannen får delegert myndighet til å fatte løpende vedtak om støtte til prosjekter innenfor den økonomiske rammen for bedriftsintern opplæring (BIOordningen)
2. Fylkestinget vedtar retningslinjene for tildeling av Bedriftsintern opplæring (BIOordningen).
3. Fylkestinget tar beretning fra 2020 om støtteordningen Bedriftsintern opplæring (BIOordningen) til orientering.

Fylkesutvalgets behandling av sak 29/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling**Votering:**

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Fylkesrådmannen får delegert myndighet til å fatte løpende vedtak om støtte til prosjekter innenfor den økonomiske rammen for bedriftsintern opplæring (BIOordningen)
2. Fylkestinget vedtar retningslinjene for tildeling av Bedriftsintern opplæring (BIOordningen).
3. Fylkestinget tar beretning fra 2020 om støtteordningen Bedriftsintern opplæring (BIOordningen) til orientering.

4.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Rune Thele
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Som ledd i oppgaveoverføringen i forbindelse med regionreformen fikk fylkeskommunene fra 1. januar 2020 overført ansvaret for arbeidsmarkedstiltaket Bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen) fra NAV.

Retningslinjene som ble vedtatt av fylkestinget i 2020 var midlertidige og tilpasset koronasituasjonen, blant annet ved at den økonomiske rammen ble fordelt med 50 prosent til små bedrifter (færre enn 50 ansatte) innen bransjene *reiseliv, kulturnæringer og småskalaprodusenter, mat- og restaurantbransjen samt service- og handelsnæringene*, og 50 prosent til små- og mellomstore bedrifter (under 250 ansatte) *i alle bransjer*. Den økonomiske rammen for ordningen i 2020 var før nedstengingen av samfunnet i mars på kr 4,9 mill. Det ble så gitt flere nasjonale ekstrabevilgninger utover våren og høsten. Den økonomiske rammen for BIO-ordningen i 2020 endte dermed på kroner 18 323 000.

På bakgrunn av erfaringer med BIO-ordningen i 2020 legger fylkesrådmannen fram forslag til oppdaterte retningslinjer for ordningen fra og med 2021.

Problemstilling

Justerte retningslinjer for Bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen) samt beretning fra 2020 legges frem til behandling.

Saksopplysninger

Rogaland fylkeskommune har i 2020 bevilget totalt kroner 17 243 627 i BIO-ordningen, se oversikt vedlagt saken.

Det har vært behandlet totalt 136 søknader. Av disse har 86 søknader fått støtte og 50 søknader fått avslag. Fem av avslagene har vært til behandling i klageutvalget, uten å ha blitt tatt til følge.

Målet med BIO-ordningen er å motvirke til utstøting fra arbeidslivet ved å styrke kompetansen til ansatte i bedrifter med omstillingsbehov, og som derfor må foreta en vesentlig endring i bedriftens produksjon, eller i å etablere seg på nye markeder.

Retningslinjene som ble utarbeidet for ordningen i 2020 er enkle og lite utfyllende, og tok hensyn til koronapandemien. Saksbehandlingstiden har vært på inntil 10 dager og man har forsøkt å imøtekomme bedriftene så langt det lar seg gjennomføre innenfor de retningslinjer man har operert med for ordningen. Gjeldende retningslinjer følger vedlagt (vedlegg 1). Spesielt viktig har det i vurderingen av søknaden vært at bedriftene skal omstille seg, enten til nye markeder, eller ved å produsere nye tjenester/ produkter, og hvor bedriften derfor hatt behov for ny kunnskap og opplæring knyttet til omstillingen.

Så langt har fylkesrådmannen ikke fått signal om at det kommer ekstraordinære bevilgninger for ordningen i 2021, utover den økonomiske rammen som er gitt ordningen i rammetilskuddet over statsbudsjettet. Det utelukkes likevel ikke at rammen kan bli styrket i løpet av 2021. Fylkeskommunen har igjen kroner 1 079 373 fra 2020 som overføres ordningen i 2021. Total økonomisk ramme for tildeling i 2021 bli dermed kr 5 482 373. I henhold til oppdragsbrev settes kroner 500 000 av til administrasjon av ordningen.

Retningslinjene som fylkesrådmannen nå legger fram for fylkestinget er tydeligere og mer utfyllende enn retningslinjene som fylkestinget vedtok i juni 2020. Endringene som foreslås er basert på de erfaringer som er gjort med BIO-ordningen det siste året, og fra erfaringer andre fylkeskommuner har gjort med BIO-ordningen i 2020. Oppsummert er endringene følgende:

- En presisering knyttet til statsstøtteregelverket
- En tydeliggjøring av forankring i nærings- og innovasjonsstrategien
- Rammen deles ikke lengre i to, mellom henholdsvis små og små- og mellomstore bedrifter
- Søknader støttes med inntil 70 prosent av totale kostnader, ikke mellom 50-80 prosent.
- Det gis maks støtte på kr 40 000 per ansatt. Egeninnsats kan ikke overskride kr 450 per time.
- Antall ansatte som skal delta i opplæringen, tidsrom for opplæringen, navn på kompetansetilbyder som skal gjennomføre opplæringen, og kostnader knyttet til opplæringen må fremkomme i søknaden.
- Utgifter til opplæring skal utgjøre minst 1/3 av støtteberettiget beløp.
- Søker må samarbeide med ekstern kompetansetilbyder.
- Aktiviteter knyttet til planlegging av opplæringsaktiviteter, interne kartleggingsprosesser, gruppearbeid, workshop, konsulentbistand og lignende skal ikke være med i kostnadsgrunnlaget. Eventuelle kostnader til søknadsskriving skal ikke inngå som del av prosjektkostnadene.
- Det gis ikke støtte til forretningsutvikling, f.eks. innen salg, markedsføring, prosjektledelse, organisasjonsutvikling. Det gis ikke støtte til oppstartsbedrifter.
- Eget punkt om utbetaling og rapportering samt definisjoner av sentrale ord i retningslinjer og søknadsskjema.

Fylkesrådmannens vurderinger

Antall søknader fra april til desember 2020 og tilbakemeldingene fylkesrådmannen har fått fra søkere som har fått innvilget støtte bekrefter at bedriftsintern opplæring er en viktig støtteordning for næringslivet i Rogaland. Dette gjelder for alle bransjer. Rammen som var tildelt i 2020 på i overkant av 18 000 000 er så å si fordelt, og viser med dette at ordningen har vært viktig for næringslivet i en krevende situasjon. Fylkesrådmannen hadde derimot forventet

større pågang på midlene fra spesielt reiselivsbransjen grunnet koronapandemien, men utelukker ikke at behovet for midler fra ordningen i reiselivet vil komme senere.

Flere reiselivsbedrifter, spesielt i distriktene hadde en god sommersesong, men er per dags dato en bransje som har, og vil ha, store utfordringer i tiden framover. Det har vært flere andre nasjonale koronabevilgninger til reiselivet i 2020, forvaltet av Innovasjon Norge, som har gitt reiselivsbedrifter kompensasjon for tapte inntekter. Kompensasjon for tapte inntekter vurderer fylkesrådmannen har vært viktigere for reiselivsbransjen enn opplæringsmidlene fra fylkeskommunen slik situasjonen har vært for bransjen.

Prosjektene som har fått støtte har rapporteringsfrist på bruk av midlene utover våren og høsten. Vi vil da ha et enda bedre grunnlag for å vite om støtten har hatt effekt.

Fylkesrådmannen foreslår å ikke fordele den økonomiske rammen i to (små bedrifter og små og mellomstore bedrifter) slik som i 2020, men at målgruppen for ordningen videre vil være alle små og mellomstore bedrifter med under 250 ansatte. I tillegg foreslår fylkesrådmannen andre endringer listet opp under saksopplysninger i saken, endringer fylkesrådmannen vurderer som viktige i å tydeliggjøre retningslinjene i større grad. Disse vurderingene gjøres på bakgrunn av erfaringer fra 2020.

Fylkesrådmannen mener tiltakene det søkes om støtte til, bør kunne forankres i satsingsområdene til nærings- og innovasjonsstrategien vedtatt i fylkestinget i desember 2020: *Ren energi og maritim framtid, mat, reiseliv og opplevelse og smarte samfunn.*

BIO-ordningen ble overført fra NAV til fylkeskommunene uten forskrift og retningslinjer fra staten. Koronapandemien som oppstod i mars, resulterte i at Rogaland fylkeskommune raskt måtte få en ordning på plass for næringslivet i Rogaland. Retningslinjene fylkestinget nå skal ta stilling til tas det sikte på blir permanente for BIO-ordningen i Rogaland. Det pågår midlertid et arbeid mellom fylkeskommunene for erfaringsutveksling og gjennomgang av ordningen, noe som kan resultere i enkelte justeringer på sikt.

Fylkesrådmannen legger opp til at fylkestinget vil få en årlig beretning fra BIO-ordningen i Rogaland til orientering. Beretningen vil inkludere effekten bedriftene vil rapportere om bruk av midlene.

Konklusjon

Fylkestinget bes vedta nye retningslinjer for bedriftsintern opplæring (BIO-ordningen) og ta beretning fra 2020 til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2020/75622- 1
Saksbehandler: Iver Jan Leren
Avdeling: Seksjon for næring

Klimapartnere - evaluering og vurdering av videreføring**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
27/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
8/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Brev til fylkeskommunen_ samarbeid Klimapartnere og Grønn by
- 2 Strategi Grønn by_ endelig versjon_2021-2024_281220

Sammendrag

Klimapartnere er på slutten av opprinnelig prosjektperiode, etter tre år i drift. Fylkesrådmannen legger med dette frem en vurdering av om, og eventuelt hvordan arbeidet anbefales videreført. Det gjøres i saken en vurdering av status og fremdrift etter tre år. Fylkesrådmannen drøfter to modeller for videreføring av arbeidet. Det anbefales at Klimapartnere avvikles og at ressurser overføres administrasjonen for en styrking av det tverrfaglige klimaarbeidet i fylkeskommunen.

Fylkesrådmannens innstilling

- 1) Klimapartnere avsluttes etter prosjektperioden og fases ut i løpet av andre kvartal 2021.
- 2) Midler knyttet til prosjektet overføres næringsseksjonen for en styrking av det tverrfaglige interne klimaarbeidet.
- 3) Rogaland fylkeskommune melder seg inn i Grønn by. Medlemskap forutsettes finansiert i form av økte rammer i økonomiplan for 2022-2025.

Fylkesutvalgets behandling av sak 27/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling

Alexander Rügert-Raustein, MDG fremmet følgende alternative forslag på vegne av Ap, Sp, KrF, MDG, V og SV:

Klimapartnere er ei viktig satsing innan klimaarbeidet som Fylkeskommunen har våre pådrivar for å få etablert i Rogaland. Fylkeskommunen ønskjer at prosjektet blir vidareført som ein del

av den nasjonale satsinga. Fylkeskommunen påpeiker viktigheita av å sikre synlegheit for sjølvstendig «merke» klimapartner.

Fylkestinget ber om at Grønn By inviterast til dialog for å avklare moglegheit til å overføre Klimapartnere som sjølvstendig prosjekt til Grønn By.

Fylkestinget ber rådmannen om å komme tilbake med ei sak som vurderer:

- Korleis arbeidet til Klimapartnere kan bli ivareteke i regi av Grønn by.
- Økonomiske bidrag i overføringa av Klimapartnere og finansiering i åra framover.
- I kva grad fylkeskommunen bør bli medlem i Grønn By og eventuelt få representasjon i styret.

Votering:

Innstillingens punkt 1 - 2 fikk 6 stemmer (H, FrP, FNB) og falt.

Innstillingens punkt 3 fikk 3 stemmer (H) og falt.

Rüger-Raustains alternative forslag ble vedtatt med 12 stemmer mot 3 stemmer (FrP, FNB).

Vedtak

Klimapartnere er ei viktig satsing innan klimaarbeidet som Fylkeskommunen har våre pådrivar for å få etablert i Rogaland. Fylkeskommunen ønskjer at prosjektet blir vidareført som ein del av den nasjonale satsinga. Fylkeskommunen påpeiker viktigheita av å sikre synlegheit for sjølvstendig «merke» klimapartner.

Fylkestinget ber om at Grønn By inviterast til dialog for å avklare moglegheit til å overføre Klimapartnere som sjølvstendig prosjekt til Grønn By.

Fylkestinget ber rådmannen om å komme tilbake med ei sak som vurderer:

- Korleis arbeidet til Klimapartnere kan bli ivareteke i regi av Grønn by.
- Økonomiske bidrag i overføringa av Klimapartnere og finansiering i åra framover.
- I kva grad fylkeskommunen bør bli medlem i Grønn By og eventuelt få representasjon i styret.

Inge Smith Dokken

fylkesrådmann

Rune Thele

avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Fylkesutvalget fattet i sak 123/16 følgende vedtak: «Rogaland fylkeskommune er positive til etablering av et Klimapartner-nettverk for Rogaland. Fylkesrådmannen bes innarbeide forslag til organisering og finansiering i forbindelse med framleggelse av budsjett- og økonomiplanen

for 2017-2020.» Fylkesutvalget vedtok videre i sak 66/17 at «Fylkesutvalget ønsker at det etableres et Klimapartnere nettverk i løpet av 2017. En koordinator ansettes, eksterne firmaer og kommuner inviteres til å delta, og det settes en dato for en oppstartsmarkering»

Klimapartnere ble organisatorisk plassert i næringsavdelingen med egen prosjektleder som ble ansatt for en prosjektperiode på tre år. Prosjektleder er midlertidig forlenget frem til sommeren 2021. Oppgaven var å etablere Klimapartnere som relevant organisasjon for bedrifter i Rogaland slik at den var økonomisk selvstendig etter tre års prosjektperiode. Klimapartnere skulle vurderes i løpet av sitt tredje år. I fylkesutvalgets vedtak fra 2017 er det forutsatt at organisasjonen etter tre år skulle være selvfinansierende, med redusert bidrag fra fylkeskommunens budsjett.

I budsjettbehandlingen for 2021 vedtok fylkestinget å fortsette satsningen i 2021, og at det skulle legges frem en sak om videre organisering av Klimapartnere. Det ble bedt om at saken skulle avklare Rogaland fylkeskommunes økonomiske bidrag.

Problemstilling

Etter tre års drift var målsettingen at Klimapartnere i Rogaland skulle ha etablert en base av partnere som ved sine partnerbidrag skulle sikre finansieringen av organisasjonens drift. Fylkeskommunens bidrag skulle etter dette trappes ned og organisasjonen skulle være selvfinansierende. Status på slutten av tredje driftsår er at medlemsmassen ikke gir en bærekraftig organisasjon, det fører igjen til behov for fortsatt økonomisk bidrag fra Rogaland fylkeskommune.

Saken legges derfor frem for en beslutning om, og eventuelt hvordan, arbeidet videreføres.

Saksopplysninger

I januar 2021 er det 24 partnere i Klimapartnere, som samlet bidrar med rundt kroner 650 000 i årlige partnerbidrag. Klimapartner mottar i tillegg midler fra Klima- og miljødepartementets ordninger. For Rogaland utgjør dette kroner 500 000 årlig for de neste to årene.

Klimapartnere Rogaland har i prosjektperioden hatt en styringsgruppe med representanter fra fylkestinget, privat næringsliv og kommune. Høsten 2020 er leder av styringsgruppen Alexander Rügert-Raustein (MDG), mens både representanten fra Haugesund kommune og de private bedriftene har byttet jobb, og nye medlemmer må eventuelt oppnevnes.

Blant Klimapartneres viktigste resultater for prosjektperioden nevnes det spesielt lansering av Klimapartneres [metode for klimaregnskap](#) for sine partnere. Dette arbeidet har tatt mye fokus i 2020, men har samtidig gitt en økt forståelse hos medlemmene om hvordan arbeidet med klima kan bidra til å styrke bedriftenes posisjon i markedet. Klimaregnskap vil bli et krav for større bedrifter i EU, og anses trolig som EØS-relevant. Klimapartnere kan ved hjelp av metoden være i forkant av denne utviklingen. Målsettingen er at flere organisasjoner skal se at klimaregnskap er «noe som kommer» og at det etableres flere aktører i dette markedet. Klimapartnere i Rogaland var ansvarlig for den offentlige anskaffelsen for klimaregnskapet for Klimapartnere nasjonalt, og hadde ansvaret for utviklingsløpet av det digitale klimaregnskapet sammen med leverandør Asplan Viak. Dette er den mest omfattende klimaregnskapsbanken i Norge hvor det finnes informasjon om nærmere 200 virksomheter – både klimaregnskapstall, målsetninger og spydspissprosjekter med mer.

Klimapartneres årlige finansiering fra fylkeskommunen var opprinnelig på kroner 700 000, dette dekker også stilling til prosjektleder. Partnerbidragene har naturlig vært økende, i 2020 utgjorde partnerbidragene kr 649 500

Ved budsjettbehandling for 2020 vedtok fylkestinget følgende: «Satsningen fortsetter under forutsetning av at resultatene fra prøveperioden viser god utvikling. Det forutsettes delvis kunde-/brukerfinansiert gjennom eksterne oppdrag». I forbindelse med denne behandlingen valgte fylkestinget å redusere finansieringen med kroner 275 000 av en årlig bevilgning på 950 000, og en ytterligere reduksjon på kr. 225 000 for årene deretter.

Fylkestinget valgte i budsjettbehandlingen for 2021 å fortsette arbeidet med Klimapartnere med følgende vedtak: «Satsningen fortsetter i 2021. Det legges frem en sak om videre organisering av Klimapartner. I denne saken avklares Rogaland fylkeskommunes økonomiske bidrag». Budsjettet ble i den forbindelse økt med kr. 209 000 for 2021 slik at det samlede budsjettet er kr. 700 000.

Det er nå etablert fylkesvise Klimapartnere i nesten alle fylker. De fleste fylkene har valgt en modell hvor klimapartnere har en stilling lagt til fylkeskommunens administrasjon. Unntaket er Innland fylke, hvor det er valgt å kjøpe tjenesten hos «Framtiden i våre hender». Vestland fylkeskommune er det fylket som kanskje er kommet lengst med utviklingen av partnerskapet. Her er det relativt mange partnerbedrifter, og de er på god vei til å etableres med en bærekraftig inntekt fra partnerne. Det er ingen av fylkene som har klart å etablere nok partnere til drift av sekretariatsfunksjon uten økonomisk bidrag fra fylkeskommuner. De fleste ansatte i Klimapartnere i de andre fylkene er også ansatt sine respektive fylkeskommuner.

Nasjonalt har Klimapartnere vokst de siste årene. Vestland har den kanskje sterkeste organisasjonen og har gitt vesentlige bidrag til merkevaren. En merkevare det har vært verdifullt for Klimapartnere Rogaland å være en del av, som har gitt tilgang til nyttige nasjonale nettverk, kompetanse, og også finansiering av prosjekter. Organiseringen i Vestland var på papiret lik modellen i Rogaland, med en organisatorisk plassering i fylkeskommunens næringsarbeid. Utviklingen i Vestland har gitt en medlemsmasse som er selvfinansierende og organisasjonen fremstår i markedet som en selvstendig organisasjon, hvor knyttingen til fylkeskommunens administrasjon og politikkutforming er lite fokusert.

Fylkesrådmannens vurderinger

Klimapartneres organisatoriske tilhørighet i Rogaland fylkeskommune har gitt noen åpenbare døråpnerfordeler for Klimapartnere. Det har bidratt til legitimitet og gitt tilgang til møteplasser og organisasjoner det ellers ville vært utfordrende å komme i kontakt med. Prosjektleders bidrag i organisasjonen har vært viktig for spredning av ny kunnskap, og har bidratt til fokus på bærekraft og sirkulær økonomi, særskilt i næringsarbeidet.

Den aktive bruken av fylkeskommunens «eierskap» til Klimapartnere har samtidig medført noen organisatoriske uklarheter. Synlighet og tydelighet i rollen som Klimapartnere kan tidvis være i strid med fylkesrådmannens rolle som administrasjon og iverksetter av vedtatt politikk, mens rollen mot partnere krever en frihet og selvstendighet som kan utfordre skillet mellom politikk og administrasjon.

Klimapartneres styringsdialog har i hovedsak vært via styringsgruppen. Faglig styring og administrasjon har vært lagt til næringsseksjonen. Fylkesrådmannen mener at det ved en eventuell videreføring av Klimapartnere må sikres at det er klarhet i roller mellom Klimapartnere, styringsgruppe, og fylkeskommunens administrasjon.

Klimapartneres bidrag og resultat

Klimapartnere har bidratt med et klart søkelys på bærekraft og sirkulærøkonomi i næringsseksjonens og fylkeskommunens administrasjon arbeid siden oppstart. Kompetansetilførselen i organisasjonen har vært nyttig, det har gitt faglig påfyll for medarbeiderne og vært komplementerende for administrasjonens samlede kompetanse. Opprettelsen av prosjektstillingen skulle både bidra til slik kunnskapsstyrking og hjelpe

organisasjonen med det grønne skiftet. Dette var organisatoriske effekter som var underkommunisert ved oppstarten. Administrasjonen har, tre år etter oppstart av prosjektet, ny kunnskap og erfaringer som uansett vil være med organisasjonen videre. Klimapartnere Rogaland har levert viktige faglige bidrag til utvikling av Klimapartnere nasjonalt og har bidratt med viktig fokus på bærekraft og sirkulærøkonomi både i fylkeskommunens administrasjon og i dialog med bedrifter og andre aktører i Rogaland.

Toppmøter – hvor ledere i mange bedrifter møtes – har vært et viktig redskap og har bidratt til å synliggjøre ulike bedrifters rolle og fokus på klimaarbeid og bærekraft. Klimapartnere har brukt konferanser og møtesteder som metode og verktøy. Møtene og konferansene har hatt tung politisk og faglig deltakelse og har bidratt til økt kompetanse og søkelys på bærekraft både i fylkesrådmannens organisasjon, blant politikere og i næringslivet. Metoden har bidratt til at fylkets ulike aktører fra forskning, universitet og høyskolemiljøet har fått en møteplass med klart fokus på bærekraft og sirkulær økonomi.

Metodene Klimapartnere har brukt er veldig ulike de virkemidler fylkeskommunens administrasjon har tradisjon og rammer for. Klimapartnere har hatt sterkt fokus på at klimaarbeid skal forankres høyt i partnerbedriftenes organisasjon. Møter med bedriftsledere og dialog om forankring av klimaarbeid har gitt direkte påvirkning og tilgang til lederes nettverk i bedrifter og organisasjoner. Fylkesrådmannen konstaterer at klimapartners aktiviteter og metoder har gitt synlighet og kontakter i næringslivet som fylkeskommunens administrasjon ikke har oppnådd med tradisjonelle metoder.

Veksten i antall Klimapartnere har ikke svart til forventningene og det er særlig de større bedriftene som har uteblitt. Dette kan selvsagt ha flere årsaker, som at bedriftene velger andre organisasjoner som har lengre historie i Rogaland. Det har også vist seg at bedriftene ikke alltid «forstår» at fylkeskommunen skal «verve medlemmer» til eget klimaarbeid. Målene med Klimapartnere som redskap for fylkeskommunen hadde klare kvantifiserbare mål som ikke er nådd etter tre års drift. Medlemsmassen skulle gi en bærekraftig økonomi i organisasjonen og det var et mål at fylkeskommunens bidrag etter tre år skulle reduseres vesentlig. Det har vært en viss økning i medlemmer høsten 2020, men det er vanskelig å se for seg at medlemsmassen skal kunne gi en økonomi som er bærekraftig, basert på medlemsbidraget.

Organisasjonen Grønn By i Stavanger har en meget sterk stilling og er en etablert merkevare, som på mange måter oppfattes å ha samme målsettinger som Klimapartnere. Utfordringen med å etablere en konkurrerende «halvoffentlig» organisasjon på det samme markedet kan være en av grunnene til at større bedrifter ikke har ønsket partnerskap i Klimapartnere. Det har heller ikke vært ønskelig at Klimapartnere skal «kapre» medlemmer fra Grønn By. Derfor har det i liten grad vært forsøkt verving blant organisasjoner som har flagget at de allerede er medlem i Grønn By.

Alternativ bruk av ressurser

En alternativ bruk av de økonomiske ressursene til Klimapartnere kan være å tilføre en dedikert stilling til arbeidet med klima og grønn omstilling som en sentral del av fylkeskommunens rolle som næringsutvikler. En slik ressurs vil, sammen med regionalplanavdelingen, samferdsel og andre deler av organisasjonen både kunne gis utviklingsoppgaver og gjennomføringsoppgaver for overgangen til sirkulærøkonomi og bærekraftmålene.

Den nye nærings- og innovasjonsstrategien i fylkeskommunen, sammen med utviklingsplanen, er et godt grunnlag for internt styrket arbeid med klima. En koordinering av målsettingene for nullutslipp fra samferdsel og næringsutvikling i samsvar med bærekraftmålene med klar plassering i fylkesrådmannens organisasjon, kan sikre forankring både politisk og organisatorisk. Fylkesrådmannens organisasjon kan med en tverrfaglig organisering av dette

arbeidet få et tydeligere grep om et slikt arbeid, som kan bidra til at rollen som regional aktør blir tydelig for ulike aktører i Rogaland.

Etter at noen av statsforvalterens oppgaver er overført fylkeskommunen, og rollen som forvalter av statens oppgaver er tydeliggjort, vil fylkeskommunen kunne ta en tydeligere rolle i samfunnet med utviklingsoppgaver for en bærekraftig utvikling i overgangen til nullutslippsamfunnet. Ressursen som ellers ville gått til Klimapartnere og organisering av medlemsaktiviteter, kan slik gi en sterkere organisering av klimaarbeidet og bidra til at det tverrfaglige arbeidet blir mer synlig og sterkere. En slik alternativ bruk av ressurser vil innebære en nedleggelse av Klimapartner.

Dersom klimaarbeidet skal organiseres i fylkeskommunen, må fylkesrådmannen vurdere om og eventuelt hvordan partnerorganiseringen skal videreføres. Det er vanskelig å se for seg at fylkeskommunen skal holde i et medlemsbasert nettverk som betaler kontingent til fylkeskommunen. Et alternativ kan være at partnerskapets nettverksorganisering plasseres i en ekstern organisasjon. Grønn by fremstår som det naturlige valget med tanke på tilnærmet likt formål.

Dette alternativet vil gjøre det mulig for bedrifter som har signert avtale å videreføre dette og være med på å bygge ett sterkere nettverk i Rogaland. Ved en slik løsning vil det være sannsynlig at fylkeskommunen må opprettholde en vesentlig del av tilskuddet som i dag tilføres Klimapartnere. Verdien av den nasjonale merkevaren vil også opprettholdes, ettersom Grønn by har et ønske om å være en del av Klimapartnere.

Avsluttende vurderinger

Fylkesrådmannen ser et økt behov for at næringsutviklingsarbeid i fylkeskommunen tar med seg bærekraftmålene og sirkulærøkonomi som redskap og rettesnor. Dette er også innarbeidet i den nye nærings- og innovasjonsstrategien som ble vedtatt desember 2020.

Fylkesrådmannen ser på bakgrunn av drøftingene, to alternative modeller for veien videre:

- 1) Grønn By inviteres til en dialog hvor målet er å overføre oppgavene Klimapartnere i dag gjør, til Grønn By. Det må påregnes at det økonomiske bidraget må opprettholdes for en periode, før det eventuelt kan trappes ned.
- 2) Ressursene knyttet til klimaarbeid legges til fylkesrådmannens organisasjon, næringsseksjonen. Det forutsettes et tydelig tverrfaglig samarbeid i fylkeskommunen. Dette alternativet innebærer at de økonomiske ressursene overføres administrasjonen og at Klimapartnere Rogaland avvikles.

Dersom Grønn By overtar Klimapartnere, vil det kreve at det innledes en prosess rundt detaljene av overføringen. Stiftelsen har stilt seg positive til en slik overføring, se brev vedlagt saken. Det kan etter fylkesrådmannens forståelse være fordeler med en slik organisatorisk endring som bygger videre på den solide posisjonen til Grønn By og momentet som ligger i de metodene Klimapartnere har etablert. Styrken i de to organisasjonene kan, slik fylkesrådmannen vurderer det, bidra til at overgangen til en sirkulær økonomi og et mer bærekraftig næringsliv i Rogaland får ytterligere moment og oppmerksomhet.

En ekstern eierorganisasjon vil slik fylkesrådmannen vurderer det, føre til ryddigere grense mellom administrasjon, Klimapartnere og politisk nivå. Grønn By er en stiftelse og har i all hovedsak sin aktivitet på Nord-Jæren og i Stavanger. Det kan derfor være utfordrende å legge et bedriftsnettverk som har hele Rogaland som målgruppe til organisasjonen. Dette vil måtte belyses i en eventuell prosess.

Fylkesrådmannen har vurdert andre eksterne organisasjoner som «eier» av Klimapartnere, men har konkludert med at klyngene og eventuelt andre aktører i mindre grad enn Grønn By har kompetanse og formål som er i overenstemmelse med Klimapartnere.

Fylkesrådmannen ser det som sannsynlig at enkelte medlemmer fra Klimapartnere vil ønske et medlemskap i Grønn by ved en eventuell nedleggelse. Dette vil bety en mulig styrking av Grønn by da det ikke lengre vil være en konkurransesituasjon mellom flere lignende nettverk/organisasjoner.

Dersom arbeidet med klima skal styrkes i egen organisasjon, mener fylkesrådmannen det er riktig at fylkeskommunen søker medlemskap i Grønn by. Et eventuelt medlemskap i Grønn by for fylkeskommunen, vil kunne gi tilgang til en viktig nettverksarena, og muligheten til å jobbe sammen med andre relevante aktører for å være pådriver for grønn omstilling. Kanskje vil det også vise vei for eksisterende medlemmer i Klimapartnere. Fylkeskommunen vil som partner i Grønn by kunne få vesentlig påvirkning i nettverket og også forvente en rolle i stiftelsens styre. Kostnaden knyttet til medlemskap i Grønn by vil være på kroner 100 000 og må innarbeides i økonomiplan for 2022-2025.

Konklusjon

Etter en totalvurdering anbefaler fylkesrådmannen at dagens organisering av Klimapartner avvikles, og fremmer forslag om å legge ressursene i å bygge opp kompetanse i egen organisasjon. Dette vil styrke fylkeskommunens samlede innsats på klima og gi en tydeligere og samlet retning for klimaarbeidet fremover.

Samtidig foreslås det at fylkeskommunen søker medlemskap i Grønn by, for å sikre tilgang til et relevant klimanettverk med viktige samarbeidsaktører. Forhåpentligvis vil fylkeskommunens partnerskap styrke stiftelsen i hele fylket, og vise vei for dagens Klimapartnere inn i ett samlet nettverk for klima i Rogaland.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2019/22091- 13
Saksbehandler: Anne Mari Ramsdal
Avdeling: Seksjon for næring

Restrukturering av Attende AS**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
24/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
9/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

1	Informasjon til Attendes eiere
2	Restrukturering Attende AS

Sammendrag

Rogaland fylkeskommune har 17,5 % eierandel i arbeids- og inkluderingsbedriften Attende AS. I 2013/14 ble det en endring i tiltaksmarkedet med bestemmelse om at noen tiltak skal anbudsutsettes. I den forbindelse ble de skjermede tiltak, Arbeidsforberedende trening (AFT) og Varig tilrettelagt arbeid (VTA), holdt utenfor og forbeholdt såkalte skjermede virksomheter, som Attende AS. EFTAs overvåkingsorgan ESA krever nå via NAV at slike virksomheter har en organisatorisk struktur som ivaretar de forhåndsgodkjente tiltakene. Det medfører at de forhåndsgodkjente tiltakene ikke kan inngå i samme selskap som virksomhet det er åpen konkurranse rundt. Attende AS ønsker derfor å gjennomføre restrukturering for å innfri kravene fra ESA/NAV, og ber selskapets eiere om godkjenning til dette.

Fylkesrådmannens innstilling

Rogaland fylkeskommune godkjenner at selskapet gjennomfører den skisserte restruktureringen av selskapet for å etterleve krav fra ESA/NAV. Vedtekter for Attende Holding AS godkjennes. Fylkesordfører, eller den fylkesordfører utpeker i sitt sted, gis fullmakt til å signere stiftelsespapirer og tilhørende dokumenter som følger av restruktureringen.

Fylkesutvalgets behandling av sak 24/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling**Votering:**

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Rogaland fylkeskommune godkjenner at selskapet gjennomfører den skisserte restruktureringen av selskapet for å etterleve krav fra ESA/NAV. Vedtekter for Attende Holding AS godkjennes. Fylkesordfører, eller den fylkesordfører utpeker i sitt sted, gis fullmakt til å signere stiftelsespapirer og tilhørende dokumenter som følger av restruktureringen.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Rune Thele
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Rogaland fylkeskommune eier 17,5 % i arbeids- og inkluderingsbedriften Attende AS. Selskapets formål er gjennom ulike arbeidsmarkedstiltak å stimulere til utvikling og vekst gjennom produksjon og tjenester som er verdiskapende for den enkelte og for samfunnet. I 2013/14 ble tiltaksmarkedet endret ved bestemmelse om at noen av tiltakene skulle anbudsutsettes. I den forbindelse ble de to tiltakene Arbeidsforberedende trening (AFT) og Varig tilrettelagt arbeid (VTA) holdt utenfor og forbeholdt såkalte skjermede virksomheter, slik som Attende AS. Nylig kom NAV med oppdatert informasjon om prinsipper for forhåndsgodkjente tiltaksarrangører av disse tiltakene. Av denne fremgår det at dersom virksomheten også har ønske om å tilby *anbudsutsatte* arbeidsmarkedstiltak (eksempelvis studie med støtte, arbeidsmarkedsopplæring mm.), kan dette ikke leveres av det samme selskap som i dag leverer AFT og VTA. I dag leverer Attende AS både forhåndsgodkjente og anbudsutsatte tiltak, og ønsker å kunne fortsette med det.

Problemstilling

Attende AS ønsker å fortsette å delta i konkurranse om anbudsutsatte arbeidsmarkedstiltak i tillegg til AFT og VTA, som er forhåndsgodkjente tjenester av NAV. For at selskapet skal kunne gjøre dette, må det foretas en restrukturering av selskapet for å etterleve kravene fra ESA/NAV. Dette innebærer å opprette et nytt morsselskap/holdingselskap, slik at de forhåndsgodkjente tiltakene kan skilles fra de konkurranseutsatte tiltakene i ulike datterselskaper. Eierne av Attende AS bes om å godkjenne restruktureringen som er presentert i vedlagte dokumenter fra selskapet, som blant annet innebærer å stifte Attende Holding AS med tinginnskudd i form av aksjer som eierne har i dagens Attende AS.

Saksopplysninger

Selskapet viser i vedlagte skriv til NAVs nylig utgitte «Prinsipper for godkjenning av tiltaksarrangører av AFT/VTA», som presiserer at dersom en virksomhet ønsker å tilby anbudsutsatte arbeidsmarkedstiltak, kan dette ikke leveres fra det godkjente selskapet som leverer AFT/VTA. Attende AS har per i dag også konkurranseutsatte tiltak i sin virksomhet. Disse tiltakene ønsker selskapet fortsatt å kunne jobbe med, og for å kunne gjøre dette må en restrukturering til.

NAV legger til grunn at det ikke etableres en bedriftsstruktur som gjør det mulig å trekke ut verdier fra forhåndsgodkjent virksomhet i fremtiden, men det er lov å bruke midler til opprettelse av datterselskap for å imøtekomme kravene. Videre har NAV spesifisert at ESAs krav tilsier det ikke kan opprettes datterselskaper til dagens Attende AS, og heller ikke trekke de forhåndsgodkjente virksomhetene inn i et nytt selskap. Derfor ønskes det å restrukturere til følgende modell:

- Attende Holding AS stiftes av eierne av dagens Attende AS.
- Attende AS viderefører dagens organisasjonsnummer og blir et datterselskap av Attende Holding AS. Her ligger den forhåndsgodkjente virksomheten.
- Attende Rekruttering og oppfølging AS opprettes som nytt datterselskap av Attende Holding AS, og inneholder anbudsutsatte tiltak, kurs, rekruttering og andre relevante oppdrag.

Verdier opptjent fra AFT og VTA blir liggende igjen i dagens Attende AS, for å ikke bryte prinsippet om kryss-subsidiering. Kostnader som følger av restruktureringen, herunder opprettelse av datterselskap og aksjekapital, vil dekkes av Attende AS. Eierne stifter Attende Holding AS med tinginnskudd i form av aksjene som eierne allerede har i dagens Attende AS. Eierforhold opprettholdes dermed som i dag også for Attende AS, med felles styre. I vedtektene for Attende Holding AS videreføres det at selskapets overskudd skal forbli i virksomheten og komme formålet og deltakerne til gode.

Det vises for øvrig til vedlagte modell for restrukturering, stiftelsesdokumenter og vedtekter. Datering på dokumentene vil oppdateres til stiftelsesmøtet.

Fylkesrådmannens vurderinger

Fylkesrådmannen anser den foreslåtte restruktureringen som hensiktsmessig og nødvendig for å etterleve kravene fra NAV, og for å kunne fortsette å levere både forhåndsgodkjente og anbudsutsatte tjenester og tiltak som i dag. Eierforholdene og styresammensetningen i det nye holdingselskapet vil være tilsvarende som for nåværende Attende AS, og restruktureringen skal ikke utløse kostnader for eierne.

Konklusjon

Fylkesrådmannen tilrår at den foreslåtte modellen for restrukturering godkjennes slik at selskapet kan fortsette å levere tiltakene som selskapet tilbyr i dag, og samtidig etterleve retningslinjer og krav fra ESA/NAV. Fylkesrådmannen vil foreslå at fylkesordfører (eller den fylkesordfører utpeker i sitt sted) får fullmakt til å godkjenne stiftelsesdokumenter og andre dokumenter som måtte følge av restruktureringen, slik som i tilsvarende saker for andre arbeids- og inkluderingsbedrifter.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse:2021/8761- 1
Saksbehandler: Jon Inge Zazzera
Avdeling: Seksjon for allmenn kultur

Oppnevning av styremedlemmer 2021 – Stavanger Symfoniorkester**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
26/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
10/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Sammendrag

Fylkeskommunene overtok i 2010 statens ansvar for oppnevning av styreledere og styremedlemmer til region-/landsdelsinstitusjoner og knutepunktinstitusjoner. For Rogaland gjelder dette institusjonene Rogaland Teater, Haugesund Teater, Stavanger Symfoniorkester og Rogaland Kunstmuseum.

Den politiske representasjonen ivaretas gjennom vertskommunenes og fylkeskommunens valgte representanter. Rogaland fylkeskommune oppnevnte representanter til styrene for Rogaland teater, Haugesund teater, og Rogaland kunstmuseum i møte i Fylkestinget sak FT 123/2019 og FT 18/20.

Fylkesrådmannen legger til grunn Kulturdepartementets utgangspunkt om at institusjonene skal sikres styrer som har en god sammensetning og er faglig kompetente når fylkeskommunen overtar denne oppgaven. Oppnevning av disse representantene ble vedtatt av i Fylkestinget i sak 17/2020.

I henhold til vedtektene til Stiftelsen Stavanger Symfoniorkester og §6 kan samtlige styremedlemmer maksimalt velges for til sammen åtte år. Styreleder Martin Gjelsvik har nå oppnådd denne maksgrensen og må av den grunn erstattes.

I henhold til samme paragraf blir medlemmene basert på fagkompetanse utnevnt for to år om gangen i motsetning til de folkevalgte representantene som velges for fire år. For å komme i takt med normal syklus for de øvrige styremedlemmene oppnevnes representantene i denne saken for ett år slik at en til neste år kommer a jour med ordinær valgperiode. Det innebærer at det vil bli en samlet vurdering av styrets sammensetning i 2022.

Fylkesrådmannens innstilling

Rogaland fylkeskommune oppnevner følgende medlemmer til Stavanger Symfoniorkester (stiftelse) for 2021:

Styreleder: Tone Grindland for Martin Gjelsvik

Medlem: Trond Nerdal for Tone Grindland

Varamedlem: Andreas Wulff for Trond Nerdal

Fylkesutvalgets behandling av sak 26/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling

Votering:

Innstilingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Rogaland fylkeskommune oppnevner følgende medlemmer til Stavanger Symfoniorkester (stiftelse) for 2021:

Styreleder: Tone Grindland for Martin Gjelsvik

Medlem: Trond Nerdal for Tone Grindland

Varamedlem: Andreas Wulff for Trond Nerdal

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Rune Thele
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

I henhold til vedtektene til Stiftelsen Stavanger Symfoniorkester §6 kan samtlige styremedlemmer maksimalt velges for til sammen åtte år. Styreleder Martin Gjelsvik har nå oppnådd denne maksgrensen og må av den grunn erstattes.

I henhold til samme paragraf blir medlemmene basert på fagkompetanse utnevnt for to år om gangen i motsetning til de folkevalgte representantene som velges for fire år. For å komme i takt med normal syklus for de øvrige styremedlemmene oppnevnes representantene i denne saken for ett år slik at en til neste år kommer a jour med ordinær valgperiode.

Som oppfølging av Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv. (gjennomføring av forvaltningsreformen) overtok fylkeskommunene i 2010 statens ansvar for oppnevning av styreledere og styremedlemmer til region-/landsdelsinstitusjoner og knutepunktinstitusjoner. For Rogaland gjelder dette institusjonene Rogaland Teater, Haugesund Teater, Stavanger Symfoniorkester og Rogaland Kunstmuseum. Rogaland fylkeskommune oppnevnte for første gang styremedlemmene til disse institusjonene i mars 2012 (FU-sak 15120/12).

Den politiske deltakelsen ivaretas gjennom vertskommunen og fylkeskommunens valgte representanter. Rogaland fylkeskommune oppnevnte representanter til styrene for Stavanger Symfoniorkester, Rogaland teater, Haugesund teater, og Rogaland kunstmuseum i møte i Fylkestinget i sak FT 123/2019 og FT 18/20.

Styret består i dag av:

- Martin Gjelsvik (styreleder)
- Tone Grindland (nestleder)
- Stein Slyngstad
- Stein Bjelland
- Silje Christine Hellenes
- Karin Venaas (ansattrepresentant)
- Andrea Wensberg (ansattrepresentant)
- Inger Louise Grude (kommunens representant)
- Bjørg Tysdal Moe (fylkeskommunens representant)

Vara:

- Martha Lyse
- Trond Nerdal
- Ole Kallelid (kommunens representant)
- Hayley Anita Henriksen (fylkeskommunens representant)

Fylkesrådmannens vurderinger

Fylkesrådmannens innstilling baserer seg på personer med ulik og solid fagkompetanse i henhold til Kulturdepartementets oppdrag om å sikre institusjonene kompetente og velfungerende styrer som ivaretar institusjonenes virksomhet og oppdrag på en god måte. Kompetanseområder fylkesrådmannen har lagt stor vekt på er slike som økonomi, næringslivserfaring, markedsføring/publikumsbygging, strategisk kommunikasjon, kulturfaglig- og forvaltningsmessig kompetanse, i tillegg til erfaring med styrearbeid.

Fylkesrådmannen har også i denne forbindelse vært i dialog både med styret og administrasjonene ved institusjon, med administrativt nivå i eierkommunen Stavanger. På bakgrunn av dette foreslås følgende styremedlemmer til Stavanger Symfoniorkester:

Styreleder: Tone Grindland for Martin Gjelsvik

Medlem: Trond Nerdal for Tone Grindland

Varamedlem: Andreas Wulff for Trond Nerdal

Tone Grindland – Grindland er regiondirektør i NHO Rogaland og har det siste tiåret jobbet med næringsutvikling i Rogaland. Hun har internasjonal erfaring fra arbeid i Stavangerregionens Europakontor og Røde Kors. Grindland er utdannet statsviter fra Lunds universitet i Sverige og har studert i fem ulike land. Hun har vært en viktig drivkraft i større prosjekter og initiativ som Rogaland har lyktes med de siste årene, blant annet næringsklynger og EU-prosjekter. Hun har i flere roller hatt hele Rogaland som nedslagsfelt. Har fungert som ordinært styremedlem og foreslås nå som styreleder.

Trond Nerdal – pensjonist. Nerdal har lang og bred erfaring fra offentlig forvaltning som tidligere fylkesrådmann i Rogaland fylkeskommune, rådmann i Sola kommune samt lederstillinger i Stavanger kommune og Hå kommune, i tillegg til lang og bred styreerfaring. Nerdal vært varamedlem og foreslås nå som ordinært medlem av styret for SSO.

Andreas Wulff - direktør for kommunikasjon og samfunnskontakt i Vår Energi. Han har omfattende kommunikasjonsfaglig bakgrunn, med over 20 års erfaring fra ulike bransjer, inkludert finans, olje og gass og byråvirksomhet. Andreas har de siste 20 årene hatt en rekke lederroller innen feltet kommunikasjons- og samfunnskontakt i flere større nasjonale og internasjonale virksomheter og har bred strategisk og operativ kompetanse. Han er utdannet samfunnsviter og har en mastergrad i Technology and innovation policy studies fra universitetet i Maastricht og UiO. Andreas er bosatt i Stavanger, der han er gift og har tre barn.

Konklusjon

Rogaland fylkeskommune oppnevner følgende medlemmer til Stavanger Symfoniorkester (stiftelse) for 2021:

Styreleder: Tone Grindland for Martin Gjelsvik

Medlem: Trond Nerdal for Tone Grindland

Varamedlem: Andreas Wulff for Trond Nerdal

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2019/50191- 5
Saksbehandler: Anne Mari Ramsdal
Avdeling: Seksjon for næring

Validé AS - valg av medlem til valgkomiteen**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
25/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
11/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

1

Aksjonæravtale**Sammendrag**

Rogaland fylkeskommune eier 24,8 % i Validé AS. Aksjonæravtalen gir hver av aksjonærene rett til å oppnevne ett medlem til selskapets valgkomité. Det må nå oppnevnes et nytt medlem i fra Rogaland fylkeskommune, da tidligere medlem i valgkomiteen er valgt inn i styret.

Fylkesrådmannens innstilling

Som medlem i valgkomiteen for Validé AS utpeker Rogaland fylkeskommune:

Fylkesutvalgets behandling av sak 25/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling

Arne Bergsvåg, SP fremmet følgende forslag:

Som medlem i valgkomiteen for Validé AS utpeker Rogaland fylkeskommune:

Solveig Ege Tengesdal, KrF.

Votering:

Bergsvågs forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Som medlem i valgkomiteen for Validé AS utpeker Rogaland fylkeskommune:

Solveig Ege Tengesdal, KrF.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Rune Thele
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Rogaland fylkeskommune eier 24,8 % i Validé AS. Selskapet formål er å drive utvikling basert på ideer fra forskningsmiljøer, næringsliv og gründere. I tillegg skal selskapet ha til formål å skape og utvikle innovasjonsmiljøer – og aktiviteter som skal være til inspirasjon for gründere og forskere i hele regionen, samt stimulere til forskning med utgangspunkt i behov fra næringslivet.

Problemstilling

I fylkestingssak 76/2019 den 11. juni 2019, utpekte fylkestinget Marianne Chesak som medlem i valgkomiteen til Validé AS. Fylkesordfører ble i desember 2019 – etter konstitueringen av nytt fylkesting – valgt inn i styret, og kan derfor ikke lenger være medlem av valgkomiteen. Rogaland fylkeskommune bes derfor utpeke nytt medlem til selskapets valgkomité.

Saksopplysninger

Den vedlagte aksjonæravtalen gir alle aksjonærer rett til å utpeke ett medlem hver til selskapets valgkomité. Valgkomiteens mandat er å gi innstilling til eierne om valg av styremedlemmer, styreleder og styrehonorar basert på bestemmelsene i aksjonæravtalen. Neste ordinære styrevalg skal etter planen avholdes på selskapets generalforsamling våren 2022. Det kan likevel være hensiktsmessig å utpeke nytt medlem til valgkomiteen allerede nå, slik at denne er «på plass» når valgkomiteen skal igangsette sitt arbeid, og i tilfelle det skulle oppstå situasjoner som medfører at styremedlemmer må erstattes i mellomtiden.

Valgkomiteen som ble oppnevnt i 2019 var

- Marianne Chesak (RFK)
- Hans Tore Frydnes (SUS),
- Rune Dahl Fitjar (UiS),
- Jan Ellevset (Equinor),
- Jarle Holberg (SIVA),

- Grethe S. Winther (Nofima),
- Steinar Meling (Norce Innovation),
- Nina S. Lie (Stiftelsen Rogaland Kunnskapspark)

Siden Marianne Chesak i ettertid ble valgt inn i styret, må Rogaland fylkeskommune oppnevne et nytt medlem til valgkomiteen for selskapet.

Konklusjon

Fylkestinget bes oppnevne et nytt medlem til valgkomiteen for Validè AS.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2021/12713- 1
Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen
Avdeling: Utvalgssekretariat

Universitetsfondet - forslag på nytt styremedlem**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
35/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
12/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Sammendrag

Elin Schanche, H ber om å fratre sin styreplass i Universitetsfondet. Hun er styremedlem i både Universitetsfondet, Stiftelsen Rogaland Kunnskapspark og Ulla-Førre fondet, og ser at det vil oppstå utfordringer knyttet til habilitet. I henhold til Aksjeloven har et styremedlem rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute.

Fylkesordførers innstilling

Som ny kandidat til Universitetsfondets styre foreslås:

Navn:

Begrunnelse:

Fylkesutvalgets behandling av sak 35/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling

Inger Merethe Bjerkreim, H fremmet følgende forslag:

Nytt styremedlem: Ole Ueland, H

Begrunnelse: Ole Ueland er gruppeleder for Høyre i fylkestinget. Han har bred politisk erfaring, blant annet gjennom åtte år som ordfører i Sola kommune. Han har tidligere sittet fire år i Universitetsfondets styre i forrige valgperiode, og var også i fondets generalforsamling i åtte år. Derfor har Ueland god kjennskap til fondets organisering og prosjekter. Som ordfører var han dessuten sentral i arbeidet med og behandlingen av den siste områdereguleringen av universitetsområdet. Han har god kjennskap til høyere utdanningssektoren fra tidligere engasjement i studentpolitikk, blant annet som viseformann i Den Konservative Studenterforening i Oslo.

Nytt varamedlem: Anne Marie Lund, H

Begrunnelse: Anne Marie Lund er fylkestingsrepresentant for Høyre i fylkestinget. Hun har og vært kommunestyrerepresentant i Sola kommune siden 2015 for Høyre. Hun har en bachelorgrad i statsvitenskap fra Universitetet i Stavanger og en pågående mastergradsutdanning i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Hun har kjennskap til høyere utdanningssektoren gjennom to år i fakultetsstyret til Samfunnsvitenskapelig fakultet ved UiS, læringsmiljøutvalget ved UiS, leder i Velferdstinget i Stavanger, medlem av Studentrådet i Stavanger kommune og sentralstyremedlem i Norsk studentorganisasjon. Hun har også vært politisk nestleder i Den Konservative Studenterforening i Oslo.

Votering:

Bjerkreims forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Som ny kandidat til Universitetsfondets styre foreslås:

Nytt styremedlem: Ole Ueland, H

Begrunnelse: Ole Ueland er gruppeleder for Høyre i fylkestinget. Han har bred politisk erfaring, blant annet gjennom åtte år som ordfører i Sola kommune. Han har tidligere sittet fire år i Universitetsfondets styre i forrige valgperiode, og var også i fondets generalforsamling i åtte år. Derfor har Ueland god kjennskap til fondets organisering og prosjekter. Som ordfører var han dessuten sentral i arbeidet med og behandlingen av den siste områdereguleringen av universitetsområdet. Han har god kjennskap til høyere utdanningssektoren fra tidligere engasjement i studentpolitikk, blant annet som viseformann i Den Konservative Studenterforening i Oslo.

Nytt varamedlem: Anne Marie Lund, H

Begrunnelse: Anne Marie Lund er fylkestingsrepresentant for Høyre i fylkestinget. Hun har og vært kommunestyrerepresentant i Sola kommune siden 2015 for Høyre. Hun har en bachelorgrad i statsvitenskap fra Universitetet i Stavanger og en pågående mastergradsutdanning i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Hun har kjennskap til høyere utdanningssektoren gjennom to år i fakultetsstyret til Samfunnsvitenskapelig fakultet ved UiS, læringsmiljøutvalget ved UiS, leder i Velferdstinget i Stavanger, medlem av Studentrådet i Stavanger kommune og sentralstyremedlem i Norsk studentorganisasjon. Hun har også vært politisk nestleder i Den Konservative Studenterforening i Oslo.

Marianne Chesak
fylkesordfører

Bakgrunn for saken

Elin Schanche, H er medlem av Universitetsfondets styre, etter forslag fra fylkestinget (ref sak 123/19). Hun har bedt om å få tratre styret da hun er styremedlem i både Universitetsfondet, Stiftelsen Rogaland Kunnskapspark og Ulla-Førre fondet, og ser at det vil oppstå utfordringer knyttet til habilitet.

I henhold til Aksjelovens § 6-7 (1) har et styremedlem rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute. Styret og den som har valgt styremedlemmet, skal gis rimelig forhåndsvarsel.

Fylkestinget må derfor foreslå et nytt styremedlem til Universitetsfondets styre.

Fylkestinget foreslo i sak 123/19 følgende representanter til Universitetsfondets styre:

Elin Schanche, H (medlem) – Ole Ueland, H (varamedlem)

Mats Danielsen, FrP (medlem) – Kristoffer Sivertsen (varamedlem)

Generalforsamlingen i Universitetsfondet valgte Schanche og Danielsen til styremedlemmer og Ueland som varamedlem.

Saksopplysninger

Universitetsfondet for Rogaland AS ble etablert som aksjeselskap i år 2000. Selskapet har som formål å sikre utvikling av et best mulig tilbud av undervisning og forskning på universitetsnivå innen fagområder som dekker regionens behov, og som yter vesentlige bidrag til landets samlede kunnskapsbehov. Rogaland Fylkeskommune har 37,37 prosent aksjeandel i fondet.

Fylkestinget foreslår styrerepresentanter til Universitetsfondets styre, endelig valg skjer i fondets generalforsamling. Med andre ord vil fylkestingets innstilling på styrerepresentanter alltid være forslag.

Fylkestinget vedtok 3. mars 2019 (sak 11/19) at det «Ved fylkeskommunens forslag til styrerepresentasjon skal det alltid legges ved skriftlig begrunnelse til eierorganet.»

Ved utsending må det presiseres at skriftlig begrunnelse på valg av fylkeskommunens styrerepresentant skal legges ved i protokollen (uavhengig av hvem som faktisk blir valgt). Dette vil da være fylkeskommunens (og i neste omgang selskapets) dokumentasjon på en god styrevalgsprosess.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse:2021/10474- 1
Saksbehandler: Ikke fordelt til saksbehandler
Avdeling: Ufordelt/sendt tilbake til arkiv

Endringer etter endt permisjon, nyvalg kontroll- og kvalitetsutvalget m.fl.

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
30/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
13/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Sammendrag

Erlend Jordal, H er tilbake i fylkestinget etter endt permisjon. Som følge av at Jordal ble innvilget permisjon ble det foretatt nyvalg til Kontroll- og kvalitetsutvalget, hvor Staae Grude Haaland, H ble valgt som leder, og dermed måtte fratre sine andre verv. Når Jordal nå er tilbake som fylkestingsrepresentant rykker Haaland ned til varaplass i fylkestinget, og ingen av medlemmene i kontroll- og kvalitetsutvalget er representant i fylkestinget, som Kommune-lovens § 23-1 (2) krever. Det må derfor foretas nyvalg av kontroll- og kvalitetsutvalget, samt endringer i de utvalg hvor Haaland fratrådte da han ble valgt inn i kontroll- og kvalitetsutvalget.

Innstilling

1. Som nytt Kontroll- og kvalitetsutvalg velges:

2. Det foretas følgende nyvalg som følge av at Haaland, H fratrer kontroll- og kvalitetsutvalget:

Varaliste – Regional, Kultur og Næring

1. Staae Grude Haaland
2. Cille Ihle
3. Elin Schanche
4. Arne Stapnes
5. Henry Tendenes

Varaliste – Opplæringsutvalget

1. Kenneth Austrått
2. Sissel Hansen Tysse
3. Staale Grude Haaland
4. Cille Ihle
5. Ole Ueland

Nordsjøkommisjonens tematiske grupper

Marine ressurser:

Medlem: Staale Grude Haaland

Varamedlem: Terje Hetland

Jernbaneforum SØR IPR

Interkommunalt politisk råd

Medlemmer:

Marianne Chesak, AP

Alexander Rügert-Raustein, MDG

Reid Ivar Bjorland Dahl, KrF

Frode Myrhol, FNB

May Helen Hetland Ervik, FrP

Personlige varamedlemmer:

Arne Bergsvåg, SP

Siv-Len Strandskog, AP

Kjartan Alexander Lunde, V

Staale Grude Haaland, H

Monica Kvilhaugsvik, SV

Klagenemda

Medlem: Staale Grude Haaland

Varamedlem: Kenneth Austrått

Fylkesutvalgets behandling av sak 30/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling

Ole Ueland, H fremmet følgende forslag:

Som nytt kontrollutvalg velges:

Erlend Jordal, H

Arne Bucholdt Espedal, AP

Anita Egeli, FrP

Katrine Sægrov, SP

Svein Abrahamsen, V

Varamedlemmer:

Anne Brit Ree, AP

Liv Todnem, H

Gunn Margot Bendiksen, FrP

Ivar Finnesand, SP

Birgit Rodvelt, V

Som leder for kontroll- og kvalitetsutvalget velges Erlend Jordal, H
Som nestleder for kontroll- og kvalitetsutvalget velges Anita Egeli, FrP.

Votering:

Uelands forslag ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Som nytt Kontroll- og kvalitetsutvalg velges:

Erlend Jordal, H
Arne Bucholdt Espedal, AP
Anita Egeli, FrP
Katrine Sægrov, SP
Svein Abrahamsen, V

Varamedlemmer:
Anne Brit Ree, AP
Liv Todnem, H
Gunn Margot Bendiksen, FrP
Ivar Finnesand, SP
Birgit Rodvelt, V

Som leder for kontroll- og kvalitetsutvalget velges Erlend Jordal, H
Som nestleder for kontroll- og kvalitetsutvalget velges Anita Egeli, FrP.

2. Det foretas følgende nyvalg som følge av at Haaland, H fratrer kontroll- og kvalitetsutvalget:

Varaliste – Regional, Kultur og Næring

1. Staale Grude Haaland
2. Cille Ihle
3. Elin Schanche
4. Arne Stapnes
5. Henry Tendenes

Varaliste – Opplæringsutvalget

1. Kenneth Austrått
2. Sissel Hansen Tysse
3. Staale Grude Haaland
4. Cille Ihle
5. Ole Ueland

Nordsjøkommisjonens tematiske grupper

Marine ressurser:

Medlem: Staale Grude Haaland

Varamedlem: Terje Hetland

Jernbaneforum SØR IPR

Interkommunalt politisk råd

Medlemmer:

Marianne Chesak, AP

Alexander Rügert-Raustein, MDG

Reid Ivar Bjorland Dahl, KrF

Frode Myrhol, FNB

May Helen Hetland Ervik, FrP

Personlige varamedlemmer:

Arne Bergsvåg, SP

Siv-Len Strandskog, AP

Kjartan Alexander Lunde, V

Staale Grude Haaland, H

Monica Kvilhaugsvik, SV

Klagenemda

Medlem: Staale Grude Haaland

Varamedlem: Kenneth Austrått

Marianne Chesak
fylkesordfører

Bakgrunn for saken

Fylkestinget foretok 28. april 2020 nyvalg av Kontroll- og kvalitetsutvalget, med følgende sammensetning:

Medlemmer:

Arne Buchholdt Espedal, AP

Staale Grude Haaland, H

Anita Egeli, FrP

Katrine Sægrov, SP

Svein Abrahamsen, V

Varamedlemmer:

Anne Brit Ree, AP

Janne Johnsen, H

Gunn Margot Bendiksen, FrP

Ivar Finnesand, SP

Birgit Rodvelt, V

Som leder for kontroll- og kvalitetsutvalget velges Staale Grude Haaland, H

Som nestleder for kontroll- og kvalitetsutvalget velges Anita Egeli, FrP.

Som følge av at Haaland ble medlem av kontroll- og kvalitetsutvalget fratrådte han en rekke utvalg, og det ble foretatt opprykk/nyvalg i dem.

Problemstilling

Erlend Jordal, H er tilbake som fylkestingsrepresentant etter endt permisjon, dette fører til at Staale Grude Haaland rykker ned fra fast representant i fylkestinget til vararepresentant.

Ingen av Kontroll- og kvalitetsutvalgets medlemmer er dermed fast representant i fylkestinget.

I forarbeidene til ny kommunelov (NOU 2016:4) står det: «Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. Det er derfor viktig med god kommunikasjon mellom kommunestyret og kontrollutvalget. Utvalget foreslår derfor å videreføre kravet om at minst ett medlem av kontrollutvalget også skal være medlem av kommunestyret.»

Kommuneloven, jf. § 23-1 (2) sier at man ved nyvalg må velge minst ett medlem blant fylkestingets medlemmer.

Det ble i sak 45/2020 foretatt en del endringer i utvalg som følge av at Haaland ble valgt til kontroll- og kvalitetsutvalget. Da Haaland ikke lenger er med i kontroll- og kvalitetsutvalget blir disse endringene tilbakeført ved nyvalg.

Fylkesordførers vurderinger

I følge Kommuneloven skal man «ved nyvalg» til kontrollkomiteen velge minst ett medlem blant fylkestingets medlemmer. Fra forarbeidene til kommuneloven ser man at lovens intensjon

er at man ønsker at minst ett medlem er medlem av kommunestyret/fylkestinget. Fylkesordføreren ønsker å ivareta dette, og foreslår nyvalg av kontroll- og kvalitetsutvalget.

Til orientering kan fylkestinget når som helst velge medlemmer til utvalget på nytt, jf. § 23-1 (4): «Kommunestyret og fylkestinget kan når som helst velge medlemmer til utvalget på nytt. Hvis ett eller flere medlemmer av utvalget skal skiftes ut, skal alle medlemmene velges på nytt.»

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2020/75606- 1
Saksbehandler: Øystein Hennig
Avdeling: Seksjon for kvalitet, analyse og dimensjonering KAD

Fagskolen Rogaland - årsrapport 2019/2020**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
8/2021	28.01.2021	Yrkesopplæringsnemnda
11/2021	02.02.2021	Opplæringsutvalget
14/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Sammendrag

Fylkesrådmannen legger årlig frem til orientering årsrapport for Fagskolen Rogaland. Årsrapporten ble vedtatt av styret for Fagskolen Rogaland 29/10-2020.

Fylkesrådmannens innstilling

Saken om «Årsrapport for Fagskolen Rogaland 2019/2020» tas til orientering.

Yrkesopplæringsnemndas behandling av sak 8/2021 i møte den 28.01.2021:

Behandling**Votering**

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken om «Årsrapport for Fagskolen Rogaland 2019/2020» tas til orientering.

Opplæringsutvalgets behandling av sak 11/2021 i møte den 02.02.2021:

Behandling

Habilitet:

Representanten Hayley Anita Henriksen, FrP ba om å få sin habilitet vurdert på grunn av sitt styreverv som vara til Fagskolen Rogaland, og som følgelig fratrådde.

Representanten Astri Furumo, AP ba om å få sin habilitet vurdert på grunn av sitt styreverv i AOF studiesenter Vestlandet, og som følgelig fratrådde.

Opplæringsutvalget finner Henriksen og Furumo som habile, og som følgelig tiltrådde.

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken om «Årsrapport for Fagskolen Rogaland 2019/2020» tas til orientering.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Joar Loland
fylkesdirektør

Bakgrunn for saken

Ved behandling av FT-sak 137/2019 «Fagskolen – Fylkeskommunes rolle som skoleeier og forvalter» fattet fylkestinget blant annet følgende vedtak:

1....

2....

3. *Strategiplan og årsrapport for Fagskolen Rogaland legges fram til orientering for fylkestinget.*

4....

Fylkesrådmannen vil i denne saken orientere fylkestinget om årsrapport 2019/2020 vedtatt av styret til Fagskolen Rogaland 29/10-2020 med følgende vedtak:

Årsrapport om kvalitet i utdanningene 2019-2020 godkjennes.

Fagskolen vil arbeide videre med forbedringspunkt og med å fortsatt øke svarprosent på Studiebarometeret.

Årsrapporten 2019-2020 oversendes skoleeier til orientering.

Problemstilling

Fylkesrådmannen skal årlig legge frem til orientering årsrapport for Fagskolen Rogaland.

Saksopplysninger

Som redegjort for i notat til FT-sak 64/17 skal fylkestinget forvalte fylkeskommunens eierskap for egne fylkeskommunalt eide fagskoler. Styringsmodellen kan sammenlignes med generalforsamlingen i et aksjeselskap, som er det overordnede eierorgan, men som ikke er involvert i den daglige driften.

Administrasjonen ved fagskolen Rogaland skal årlig legge frem årsrapport for styret for Fagskolen Rogaland. Denne skal deretter legges frem til orientering for fylkestinget.

Det vises for øvrig til rapporten som er vedlagt.

Denne saken har blant annet til hensikt å belyse fylkeskommunens rolle som skoleeier for fagskolen.

Fylkesrådmannens vurderinger

Årsrapporten anses av fylkesrådmannen som detaljert og grundig.

Konklusjon

Årsrapporten anses av fylkesrådmannen som detaljert og grundig, og det anbefales at fylkestinget tar saken til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2020/72771- 1
Saksbehandler: Catrine Utne Pettersen
Avdeling: Seksjon for fag- og yrkesopplæring FAG

Lærlingeråd**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
3/2021	28.01.2021	Yrkesopplæringsnemnda
7/2021	29.01.2021	Ungdommens fylkesråd
10/2021	02.02.2021	Opplæringsutvalget
15/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Fylkestingets behandling av sak 85/2020 i møte den 20.10.2020: Fylkestinget ber om en sak som vurderer opprettelse av et lærlingeråd i Rogaland fylkeskommune eller andre former for medvirkning med følgende tilleggsforslag: *Lærlinger bør bli representert i Ungdommens fylkesråd.*

Sammendrag

Det viktigste kriteriet for etableringen av et eget lærlingeråd i Rogaland må være at det har stor gjennomslagskraft, og at rådet evner å sette problemstillinger og utfordringer lærlingene opplever på agendaen i ulike fora i fylkeskommunen. Yrkesopplæringsnemnda har en formell rolle i fagopplæringen, regulert gjennom opplæringsloven. Dette sikrer kontinuitet da oppnevningen av medlemmene i YON følger fylkestingsperioden på 4 år. YON har i større grad enn et lærlingeråd mulighet til å påvirke i fylkeskommunen gjennom sin lovpålagte rolle. Dersom man ønsker at lærlinger i Rogaland skal påvirke beslutninger, fremme problemstillinger og utfordringer som lærlingene opplever, mener fylkesrådmannen at YON er den mest hensiktsmessige arenaen.

YON i Rogaland har, som den eneste yrkesopplæringsnemnda i landet, fått delegert myndighet fra Fylkestinget. Dette medfører bl.a at nemnda behandler saker som er unntatt offentlighet og som omhandler sensitive forhold rundt lærlinger. Fylkesrådmannen vurderer det som uheldig hvis medlemmer i et Lærlingeråd skal behandle slike saker.

Det er usikkert om et lærlingeråd vil kunne organiseres slik at man øker gjennomslagskraft, samtidig som det tjener som et kontaktpunkt og talerør for alle lærlinger og fungerer som en arena for erfaringsutveksling lærlinger imellom på tvers av fag.

Fylkesrådmannens innstilling

- Fylkesrådmannen har ikke funnet erfaringer fra andre fylker som tilsier at det er reell gevinst av å opprette et slikt nytt organ og anbefaler ikke at det etableres et Lærlingeråd i Rogaland
- Representasjon av lærlinger i ungdommens fylkesråd vurderes i forbindelse med revidering av oppnevningsprosessen til ungdommens fylkesråd som blir forelagt som egen sak i løpet av våren

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Yrkesopplæringsnemndas behandling av sak 3/2021 i møte den 28.01.2021:

Behandling

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Fylkesrådmannen har ikke funnet erfaringer fra andre fylker som tilsier at det er reell gevinst av å opprette et slikt nytt organ og anbefaler ikke at det etableres et Lærlingeråd i Rogaland
2. Representasjon av lærlinger i ungdommens fylkesråd vurderes i forbindelse med revidering av oppnevningsprosessen til ungdommens fylkesråd som blir forelagt som egen sak i løpet av våren

Ungdommens fylkesråds behandling av sak 7/2021 i møte den 29.01.2021:

Behandling

Catrine Utne Pettersen deltok i møtet og svarte på spørsmål.

Solveig Vik, Håvard Handeland og Edith Marie Hundsnes fremmet et alternativt forslag til vedtak:

UFR ønsker at det opprettes et lærlingråd satt sammen av lærlinger fra alle de ulike programområdene for å dekke deres interesser/behov slik at det blir bred representasjon av lærlinger i Rogaland. Rådet vil bevisstgjøre fylkeskommunen, aktører og bedrifter om lærlingenes rett til medvirkning, men også skape større samfunnsengasjement og bidra til å sikre lærlinger god opplæring og et godt læringsmiljø.

Solveig Vik fremmet følgende alternative forslag til vedtak:

1. UFR ser ikke gevinsten med å sette av plasser i UFR til lærlinger. Plassene i dette organet skal gå til de best egnede kandidatene fra de ulike regionene, ikke spesifikt noen gruppe i samfunnet. – enstemmig vedtatt
2. UFR ønsker at det sees på muligheten for å opprette et lærlingråd under YON med reell innflytelse på deres behandling av saker.

Trym Talgø Olsen fremmet følgende forslag til vedtak:

UFR mener at det ikke er mulighet for og hensiktsmessig å sette av plasser i UFR til lærlinger

med tanke på forskriften om alderskrav i kommunale og fylkeskommunale ungdomsråd.

Votering

Alle alternative forslag og tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. UFR ønsker at det sees på muligheten for å opprette et lærlingråd under YON med reell innflytelse på deres behandling av saker.
2. UFR ønsker at det opprettes et lærlingråd satt sammen av lærlinger fra alle de ulike programområdene for å dekke deres interesser/behov slik at det blir bred representasjon av lærlinger i Rogaland. Rådet vil bevisstgjøre fylkeskommunen, aktører og bedrifter om lærlingenes rett til medvirkning, men også skape større samfunnsengasjement og bidra til å sikre lærlinger god opplæring og et godt læringsmiljø.
3. UFR ser ikke gevinsten med å sette av plasser i UFR til lærlinger. Plassene i dette organet skal gå til de best egnede kandidatene fra de ulike regionene, ikke spesifikt noen gruppe i samfunnet.
4. UFR mener at det ikke er mulighet for og hensiktsmessig å sette av plasser i UFR til lærlinger med tanke på forskriften om alderskrav i kommunale og fylkeskommunale ungdomsråd.

Opplæringsutvalgets behandling av sak 10/2021 i møte den 02.02.2021:

Behandling

Sara Mauland, Rødt fremmet følgende **alternativt forslag**:

- 1) Det opprettes en prøveordning med lærlingeråd underlagt Yrkesopplæringsnemnda
- 2) Ordningen evalueres etter to år

Votering:

Mauland sitt alternative forslag fikk en stemme (Rødt) og falt.

Innstillingen ble vedtatt med 14 stemmer mot en stemme (Rødt)

Vedtak

- Fylkesrådmannen har ikke funnet erfaringer fra andre fylker som tilsier at det er reell gevinst av å opprette et slikt nytt organ og anbefaler ikke at det etableres et Lærlingeråd i Rogaland
- Representasjon av lærlinger i ungdommens fylkesråd vurderes i forbindelse med revidering av oppnevningsprosessen til ungdommens fylkesråd som blir forelagt som egen sak i løpet av våren

Joar Loland
fylkesdirektør

Bakgrunn for saken

Fylkestinget ba i møte den 20.10.2020 i behandling av sak 85/2020, om en sak som vurderer opprettelse av et lærlingeråd i Rogaland fylkeskommune eller andre former for medvirkning med tilleggsforslag om at lærlinger bør bli representert i Ungdommens fylkesråd.

Saksopplysninger

Når det i saken vises til lærlinger, vil det i denne sammenheng omfatte alle typer kandidater (lærlinger, lære kandidater, praksisbrevkandidater osv.).

Blant landets fylkeskommuner var Trøndelag først ute med lærlingeråd. Nordland og Vestfold og Telemark har også lærlingeråd, og disse har i stor grad fulgt Trøndelags modell. I Oslo er lærlingeråd under opprettelse. Lærlingerådet i Trøndelag var operativt fra konstitueringen i januar 2016. I rådets mandat heter det at regionalt lærlingeråd skal:

- sikre lærlinger og lære kandidaters påvirkning og medinnflytelse i fylkeskommunale saker som angår dem
- skal være et talerør for lærlinger/lære kandidater
- skal styrke fylkeskommunens og andre aktørers bevissthet på lærlinger/lære kandidaters rett til medvirkning
- skal stimulere til økt samfunnsengasjement blant ungdom generelt og lærlinger/lære kandidater spesielt
- skal bidra til å sikre lærlinger/lære kandidater god opplæring, og et godt opplæringsmiljø
- ha møte- og talerett i Yrkesopplæringsnemnda. Alle saker som skal behandles i yrkesopplæringsnemnda skal behandles i forkant i regionalt lærlingeråd.

Rådet i Trøndelag er sammensatt av fem representanter fra arbeidstakerorganisasjonene, med to vararepresentanter. Disse skal enten være lærlinger/lære kandidater eller ha vært det i løpet av de siste fire årene. I tillegg oppnevner Elevorganisasjonen ett medlem med personlig vara, og det samme gjør Ungdommens Fylkesting. Det ordinære fylkestinget er også representert i rådet gjennom to representanter som er oppnevnt derfra. Hvert medlem i det regionale lærlingerådet oppnevnes for to år.

I forkant av fylkestingets vedtak om etablering, ble det vurdert å hente inn forslag til medlemmer i rådet fra opplæringskontorene. Fylkeskommunen valgte i stedet å be arbeidstakerorganisasjonene om å oppnevne medlemmer, etter at både LO og NHO hadde engasjert seg i det. Organisasjonene oppnevner representanter som er, eller relativt nylig har vært, lærlinger.

Det er satt av en 30 prosent stilling til sekretariatsfunksjonen knyttet til lærlingerådet. Det gis bidrag i forbindelse med arrangementer og markedsføring. Medlemmene i lærlingerådet får ikke honorar, men får refundert reiseutgifter etter statens satser og det gis dekning av tapt arbeidsfortjeneste.

Møtene i lærlingerådet arrangeres i forkant av møtene i yrkesopplæringsnemnda, og sakene i nemndas møte behandles også i lærlingerådet. Lederen i rådet er lærlingenes representant i yrkesopplæringsnemnda, og et annet rådsmedlem er vararepresentant. Lærlingerådet utarbeider årsplan for sitt arbeid og presenterer også en årsrapport

Erfaring fra andre fylker:

Byrådet i Oslo vedtok i januar 2019 å prøve ut lærlingeråd i to år. I Oslo sto det mellom tre alternativer:

1. Utvidelse av yrkesopplæringsnemnda med flere lærlingerepresentanter, og med egne møter for lærlingerepresentantene i forkant av møtene i yrkesopplæringsnemnda.
2. Opprettelse av lærlingeråd etter modell fra Trøndelag.
3. Opprettelse av lærlingeråd under Elevorganisasjonen (EO), der EO skal lage forslag til mandat, retningslinjer for rekruttering og drift av lærlingerådet. Mandatet skal godkjennes av yrkesopplæringsnemnda.

Alternativ 3 ble vedtatt. Ordningen skal evalueres etter to år når prøveperioden er over.

Oppnevning av representanter til lærlingerådet skjer altså ulikt i ulike fylker. I Oslo skal Elevorganisasjonen ha ansvar for utvelgelse, mens i Vestfold og Telemark er det opplæringskontorene som foreslår kandidater. Der har alle lærlinger som har sagt seg interessert fått være med i lærlingerådet, og det er opprettet et styre for lærlingerådet.

Fylkesrådmannens vurderinger

De som har lærlingeråd, opplever det positivt å ha et organ hvor man kan ta opp saker som angår lærlinger. Det å involvere lærlingerådet i saker som skal behandles i yrkesopplæringsnemnda har gjort det enklere for lærlingerepresentantene å fremme sine synspunkter.

I Rogaland, har Yrkesopplæringsnemnda fått delegert myndighet, ref. «Ansvar og myndighet i Rogaland fylkeskommune. Vedtatt i fylkestinget 10.-11. desember 2019, sak 162/2019. Revidert 3. mars 2020, sak 21/20. Revidert 20. oktober 2020, sak 86/20», etter bl.a følgende paragraf i opplæringsloven: *§ 4-6 Enkeltvedtak knyttet til endring av kontraktsforhold, heving, avslutning eventuelt videreføring av kontraktsforhold hvor partene (lærling lærebedrift) er uenige om kontraktsforholdet.*

Sakene det vises til, er saker unntatt offentlighet og fylkesrådmannen vurderer det som problematisk hvis medlemmer i et eventuelt Lærlingeråd skal ha innsyn i, og behandle slike saker som omhandler andre lærlinger. I ytterste konsekvens kan det komme saker som gjelder lærlinger som medlemmene i rådet kjenner, er kollegaer med i lærebedriften eller som gjelder seg selv eller andre medlemmer i rådet.

Blant fylkeskommunene som ikke har lærlingeråd, er det flere som peker på utfordringen med å få lærlinger til å påta seg et verv i rådet. Noen spør seg om lærlingene har et tilstrekkelig

stort nettverk med andre lærlinger som gjør at de kan uttalte seg på vegne av alle lærlinger, og at det kan være krevende å få til en sammensetting av rådet som gjenspeiler lærlingene med hensyn til fag, kjønn og erfaring. Fylkesrådmannen vurderer det slik at det kan være vanskelig å rekruttere lærlinger til yrkesopplæringsnemnda, eller andre faglige nettverk. Lærlingenes engasjement gjelder erfaringsmessig først og fremst egen opplæring og egen arbeidsplass. Dette er naturlig, ettersom de er arbeidstakere. Involvering av lærlingene i oppfølging av egen læretid ivaretas i hver enkelt lærebedrift. Lærlingene er arbeidstakere i bedriften på lik linje med andre, bortsett fra at tilsettingen er tidsbegrenset og at opplæringsloven gir lærlingene noen særrettigheter sammenlignet med andre arbeidstakere. Lærlingene kan være organisert i fagforeninger, og deres interesser ivaretas dermed gjennom tillitsvalgte i bedriften og gjennom partssamarbeidet i fagopplæringen.

Flere peker på at det allerede finnes et lovpålagt rådgivende organ som skal inkludere, engasjere, motivere og fremme ungdommens saker på fylkesnivå, for eksempel Ungdommens fylkesting (UFT).

I Rogaland fylkeskommune er YON sammensatt i tråd med gjeldende lovverk og ble som et resultat av lovendringen som trådte i kraft høsten 2018, utvidet med 7 medlemmer. Lærlingenes interesser blir representert og ivaretatt av LO sin ungdomsrepresentant i Y-nemnda, jf. opplæringslova § 12-3, *Sammensetning: «Nemnda skal ha medlemmer med personlige varamedlemmer som til sammen har bred innsikt i hele fag- og yrkesopplæringen og i nærings- og sysselsettingsspørsmål. Partene i arbeidslivet skal ha flertall i nemnda og minst én representant skal oppnevnes etter forslag fra organisasjoner som representerer elever, lærlinger og lære kandidater. Nemnda velger selv leder og nestleder.»*

Modellen i Trøndelag er etablert, men den er ennå ikke evaluert. Eventuelle gevinster og oppnådde resultater kan følgelig ikke ses som avklart. Det er usikkert om et lærlingeråd vil kunne organiseres slik at man øker gjennomslagskraft, samtidig som det tjener som et kontaktpunkt og talerør for lærlingene og fungerer som en arena for erfaringsutveksling lærlinger imellom på tvers av fag. I Rogaland er det i pr. 15. desember 2020 ca. 5700 lærlinger fordelt på ca. 130 fag i 2230 medlemsbedrifter, 300 selvstendige lærebedrifter eller kommuner. Medlemsbedriftene er tilknyttet et eller flere av de 44 opplæringskontorene som har godkjenning i Rogaland. Fylkesrådmannen stiller spørsmål ved om medlemmer i et lærlingeråd vil evne å skaffe seg oversikt og å være representant for en så stor og sammensatt gruppe.

Fylkesrådmannen anbefaler ikke modellen som er valgt i Oslo. Elevorganisasjonen er en organisasjon for elever.

Det viktigste kriteriet for etableringen av et eget lærlingeråd i Rogaland må være at det har stor gjennomslagskraft, og at rådet evner å sette problemstillinger og utfordringer lærlingene opplever på agendaen i ulike fora i fylkeskommunen.

Yrkesopplæringsnemnda har en formell rolle i fagopplæringen, regulert gjennom opplæringsloven. Dette sikrer kontinuitet da oppnevningen av medlemmene i YON følger fylkestingsperioden på 4 år. YON har i større grad enn et lærlingeråd mulighet til å påvirke i fylkeskommunen gjennom sin lovpålagte rolle. Eksempelvis vedtar yrkesopplæringsnemnda en egen strategiplan for å kartlegge og følge opp kvaliteten av fag- og yrkesopplæringen i fylket. Videre arbeider YON for samarbeid om kompetanseutvikling og kompetanseutveksling mellom skole og lokalt arbeidsliv.

Dersom man ønsker at lærlinger i Rogaland skal påvirke beslutninger, fremme problemstillinger og utfordringer som lærlingene opplever, mener fylkesrådmannen at

yrkesopplæringsnemnda er den mest hensiktsmessige arenaen. Lærlingene er representert i YON gjennom LO sin ungdomsrepresentant.

Fylkesrådmannen vurderer det som mer hensiktsmessig for lærlingene at de blir representert i ungdommens fylkesråd enn at det etableres et Lærlingeråd.

Konklusjon

Fylkesrådmannen har ikke funnet erfaringer fra andre fylker som tilsier at det er reell gevinst av å opprette et slikt nytt organ, som delvis også har overlappende formål med andre allerede etablerte organer.

Det er usikkert om et lærlingeråd vil kunne organiseres slik at man øker gjennomslagskraft, samtidig som det tjener som et kontaktpunkt og talerør for alle lærlinger og fungerer som en arena for erfaringsutveksling lærlinger imellom på tvers av fag.

Yrkesopplæringsnemnda i Rogaland har, som den eneste yrkesopplæringsnemnda i landet, fått delegert myndighet fra Fylkestinget. Dette medfører bl.a at nemnda behandler saker som er unntatt offentlighet og som omhandler sensitive forhold rundt lærlinger. Fylkesrådmannen vurderer det som uheldig hvis medlemmer i et Lærlingeråd skal behandle slike saker.

Fylkesrådmannen vurderer det som mer hensiktsmessig for lærlingene at de blir representert i ungdommens fylkesråd enn at det etableres et Lærlingeråd.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2021/12455- 1
Saksbehandler: Andreas S K Tharaldsen
Avdeling: Fylkesadvokaten

Ulla-Førrestyret - Spørsmål om godtgjørelse/honorar for styremedlemmer utpekt av fylkeskommunen**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
38/2021	16.02.2021	Fylkesutvalget
17/2021	23.02.2021	Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Avtale av 6. desember 2013 mellom Haugaland Kraft og Lyse og RFK
- 2 Særutskrift - Endring av avtale, FT-sak 28/2020
- 3 Protokollutdrag - Godtgjøring for møtevirksomhet i eksterne organer, FU-sak 128/2020
- 4 Saksutredning - Godtgjøring for møtevirksomhet i eksterne organer, FU-sak 128/2020

Fylkesrådmannens innstilling

1. Styremedlemmer utpekt av Rogaland fylkeskommune til Ulla-Førrestyret mottar godtgjørelse fra fylkeskommunen ihht. satsene i forskrift om folkevalgtes godtgjøring og velferdsgoder § 5.
2. Godtgjørelsen etter første punkt er betinget av at man ikke mottar godtgjørelse etter forskriftens §§ 4-2 og 4-3.
3. Reisekostnader og tappt inntekt ifbm. styremøter dekkes av fylkeskommunen. Dette gjelder for styremedlemmer utpekt av fylkeskommunen og dekkes tilsvarende som for folkevalgte organ, jf. forskriftens kap. IV.

Fylkesutvalgets behandling av sak 38/2021 i møte den 16.02.2021:

Behandling**Votering:**

Innstilingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Styremedlemmer utpekt av Rogaland fylkeskommune til Ulla-Førrestyret mottar godtgjørelse fra fylkeskommunen iht. satsene i forskrift om folkevalgtes godtgjøring og velferdsgoder § 5.
2. Godtgjørelsen etter første punkt er betinget av at man ikke mottar godtgjørelse etter forskriftens §§ 4-2 og 4-3.
3. Reisekostnader og tapt inntekt ifbm. styremøter dekkes av fylkeskommunen. Dette gjelder for styremedlemmer utpekt av fylkeskommunen og dekkes tilsvarende som for folkevalgte organ, jf. forskriftens kap. IV.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Siri Frafjord Landa
fylkesadvokat

Bakgrunn for saken

Det er nylig redegjort for Ulla-Førreavtalen (vedlegg 1) og bakgrunnen for denne, jf. FT-sak 28/2020 (vedlegg 2).

Fylkeskommunen utpeker tre medlemmer til styret i Ulla-Førrefondet, jf. avtalens punkt 4. Av samme punkt fremgår det at det ytes ingen godtgjørelse til styremedlemmer.

Tidligere styremedlemmer utpekt av fylkeskommunen skal ha mottatt annen godtgjørelse fra fylkeskommunen, f.eks. i kraft av å være fylkesordfører. Dagens styreleder, Torkell Myklebust, mottar ingen godtgjørelse fra fylkeskommunen. Dette innebærer at hans arbeid som styreleder i Ulla-Førrefondet hverken er direkte honorert av Ulla-Førrefondet eller indirekte godtgjort av fylkeskommunen.

Problemstilling

Fylkestinget skal ta stilling til om styremedlemmer utpekt av fylkeskommunen til Ulla-Førrefondet skal motta godtgjørelse fra fylkeskommunen. Dersom det innføres en slik ordning må det tas stilling til om godtgjørelsen skal avhenge av annen godtgjørelse vedkommende eventuelt mottar fra fylkeskommunen. Til slutt er det spørsmål om det skal dekkes reiseutgifter og tapt inntekt.

Saksopplysninger

Ulla-Førrefondet er ikke formalisert som eget rettssubjekt, f.eks. et aksjeselskap. Fondet bygger på avtaler (se vedlegg 1) og midlene står som bundne midler i fylkeskommunen.

Fondets styre består av representanter utpekt av de respektive «eierne», hvor kraftselskapene utpeker ett medlem hver og fylkeskommunen utpeker tre. Fylkeskommunen velger også styreleder blant disse.

Forskrift om folkevalgtes godtgjøring og velferdsgoder i Rogaland fylkeskommune (forskriften) § 5-1 regulerer «*særskilt møtegodtgjørelse*» og hitsettes:

«Det utbetales særskilt møtegodtgjørelse til dekning av arbeid som utføres i egenskap av leder eller medlem av fylkeskommunalt organ, når leder eller medlem ikke mottar fast årlig godtgjørelse, jf. § 4 i denne forskrift.

Særskilt møtegodtgjørelse kan etter vedtak i fylkesutvalget utbetales til dekning av arbeid som utføres i egenskap av leder eller medlem av fylkeskommunalt organ som ikke omfattes av § 4-7 og § 4-9 i denne forskrift.

Særskilt møtegodtgjørelse kan etter vedtak i fylkesutvalget utbetales medlemmer av adhocutvalg.

Særskilt møtegodtgjørelse kan etter vedtak i fylkesutvalget utbetales for møtevirksomhet i eksterne organer, dersom vedkommende organ selv ikke utbetaler møtegodtgjørelse/honorar.

Det skal ikke utbetales særskilt møtegodtgjørelse til representanter som mottar fast årlig godtgjørelse når de deltar i møter, arbeidsgrupper eller konferanser som direkte eller indirekte er en konsekvens av det verv de mottar fast arbeidsgodtgjørelse for.

Dersom samme dokument behandles i mer enn ett møte samme dag, utbetales kun godtgjørelse for ett møte. Det utbetales særskilt møtegodtgjørelse med inntil to møter per dag. Dersom ett møte strekker seg over mer enn en dag, utbetales særskilt møtegodtgjørelse for hver dag.

Ulla-Førrefondet eller -styret er ikke et fylkeskommunalt organ, slik at bestemmelsens første og annet ledd kommer ikke til anvendelse. Videre er det heller ikke et «*adhocutvalg*» eller «*eksternt organ*». «*Eksternt organ*» er i forskriftens § 3-3 definert som «*statlig, kommunalt eller privat organ*». Etter dette kommer heller ikke tredje og fjerde ledd til anvendelse.

2. juni 2020 behandlet FU sak 128/2020 om godtgjøring for møtevirksomhet i eksterne organer (vedlegg 3 og 4). I vedtakspunkt 2 og 3 (av 3) ble det bestemt følgende:

« 2. Fylkesutvalget gir sin tilslutning til at fylkeskommunens representant(er) i følgende styrer - som ikke mottar fast godtgjørelse etter §§ 4-2 eller 4-3 i «Forskrift om folkevalgtes godtgjøring og velferdsgoder i Rogaland fylkeskommune» - fra 11. juni 2020 utbetales særskilt møtegodtgjørelse etter forskriftens § 5-1 fjerde avsnitt:

Stiftelsen Norsk Oljemuseum, styret

Stiftelsen Dalane Folkemuseum, styret

Stiftelsen Jærmuseet, styret

Stiftelsen Ryfylkemuseet, styret

Godtgjøringen er knyttet til deltakelse i organets ordinære møter.

3. Ved fremtidige oppnevninger til eksterne organer i samsvar med innstillingens pkt. 2, og ved oppnevning til øvrige og nye eksterne organer, vurderes særskilt møtegodtgjørelse iht § 5-1 fjerde avsnitt i «Forskrift om folkevalgts godtgjøring og velferdsgoder i Rogaland fylkeskommune» i hvert enkelt tilfelle.

Det tas samtidig stilling til om slik godtgjørelse skal utbetales uavhengig av om vedkommende utbetales fast godtgjørelse iht forskriftens § 4-2 – 4-7, eller ikke».

Tidligere styremedlemmer utpekt av fylkeskommunen skal ha mottatt annen godtgjørelse fra fylkeskommunen, f.eks. i kraft av å være fylkesordfører. Selv om det tidligere ikke har vært utbetalt godtgjørelse, er det på det rene at fylkeskommunen har dekket reiseutgifter og tapt arbeidsfortjeneste for styremedlemmer utpekt av fylkeskommunen til Ulla-Førre styret.

Fylkesrådmannens vurderinger

Slik fylkesrådmannen ser det, er det naturlig å tolke Ulla-Førreavtalens punkt om at det ikke ytes godtgjørelse til styremedlemmer slik at det gjelder ytelser fra fondet. En slik forståelse innebærer at godtgjørelse fra fylkeskommunen ikke vil utgjøre et avtalebrudd. For god ordens skyld er en slik forståelse luftet uformelt med Lyse, som tiltrer denne forståelsen. Lyse skal heller ikke ha motforestillinger til at fylkeskommunen skulle velge å gå inn på en slik ordning. Det viktige er at fondet ikke belastes.

Spørsmålet er etter dette om det er tilrådelig at fylkeskommunen skal godtgjøre styremedlemmer utpekt av fylkeskommunen, og om slik godtgjørelse i tilfelle skal være avhengig av hvilke andre godtgjørelser vedkommende mottar fra fylkeskommunen.

Etter fylkesrådmannens vurdering er det i utgangspunktet naturlig at honorar ytes fra det fond/selskap som styrevervet er tilknyttet. I Ulla-Førrefondet er det i avtalen avklart at det ikke skal ytes styrehonorar. Fylkesrådmannen støtter intensjonen om at fondsmidlene skal benyttes ifbm. tildelinger og ønsker ikke at avtalen endres.

Fylkesrådmannen vil presisere at avtalens bestemmelse ikke har hatt til formål at styremedlemmer ikke skal bli kompensert, men sikre at fondsmidlene går til tildelinger og ikke administrasjonskostnader. Tidligere styremedlemmer skal ha mottatt annen godtgjørelse fra fylkeskommunen.

Gode grunner taler for at styremedlemmer i Ulla-Førrefondet ikke skal stå uten godtgjørelse. Fondets styre er ansvarlig for fondets tildelinger, som endelig fastsettes av styret. Videre vises det til at fondsmidlene ikke er ubetydelige.

Slik fylkesrådmannen ser det, vil det være naturlig å analogisere fra FUs vedtak om styremedlemmer i eksterne organ – gjengitt over. Det vil pt. innebære en godtgjørelse pr. styremøte med 0,004 B for styreleder og 0,0025 B for styremedlem. Dette faller bort for fylkesordfører og fylkesvaraordfører.

Videre er fylkesrådmannen av den oppfatning, at det vil være naturlig å dekke reisekostnader og eventuelt tapt inntekt for de styremedlemmer som er utpekt av fylkeskommunen. Dette på lik linje som for folkevalgte organ ihht. forskriftens kap. IV.

Konklusjon

Fylkesrådmannen vil anbefale at styremedlemmer utpekt av Rogaland fylkeskommune til Ulla-Førrestyret mottar godtgjørelse fra fylkeskommunen, med mindre de mottar godtgjørelse som fylkesordfører eller fylkesvaraordfører – tilsvarende som for styrene i FU-sak 128/2020 vedtakspunkt 2. Videre anbefales det at fylkeskommunen dekker reisekostnader og eventuelt tapt inntekt, som for folkevalgte organ.

Alternativt kan man velge å holde fast ved dagens praksis, men slik at man avviker den uriktige praksisen med dekning av reiseutgifter og eventuelt tapt inntekt.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.